

UiT Norges arktiske universitet

Institutt for arkeologi, historie, religionsvitenskap og teologi

Harry Potters kamp mot ondskapen

En intertekstuell teologisk tilnærming til Harry Potter

Hilde Kristin Guldseth

Masteroppgave i teologi REL-3901, mai 2022

Forord:

På høsten i 2003 kom min da 11 år gamle datter hjem fra skolen med ei bok hun hadde lånt på skolebiblioteket. Dette var slett ikke uvanlig, for vi har hatt mange fine stunder med høytlesning i heimen. Denne gangen var boka «Harry Potter og de vises sten», og lite visste jeg at denne Harry Potter skulle følge oss tett i mange år framover.

Vi rigga oss til i sofakroken både jeg, den tidligere omtalte datteren og hennes lillebror. Og allerede etter få kapittel var vi hekta på dette merkelige fenomenet som Harry Potter skulle vise seg å bli. Vi hadde lest alle de tre første bøkene allerede før jul, og fortsatte med friskt mot på bok nummer fire etter jul. Når vi vel var ferdig med bok nummer fem måtte vi vente på utgivelsen av de to siste, som kom ut på norsk like før jul i 2005 og 2007.

Ganske tidlig i lesningen dro jeg kjensel på elementer som jeg kunne knytte til kristendommen, og jeg hadde mange fine samtaler med barna rundt ondskap, kjærlighet, hevn, død og oppstandelse.

Jeg merket meg selvsagt også debattene i de kristne miljøene, spesielt i Amerika. Dette gjorde at jeg nok gikk mer aktivt inn for å lete etter kristne motiver og bilder i de siste bøkene. Kunne det være slik at forfatteren var inspirert av den kristne grunnfortellingen? I bok sju ble det klart at likhetene var såpass påtakelige at jeg absolutt mente jeg kunne svare ja på spørsmålet. Men jeg brydde meg ikke så mye mer med det.

Da jeg begynte å studere teologi, omtrent akkurat ti år etter at siste bok var lest, møtte jeg en medstudent på alder med min egen datter. Hun fortalte at hun i sin oppvekst ikke fikk lov til å lese bøkene eller se filmene om Harry Potter. Begrunnelsen var at all magi var svart magi, og at Harry Potter var skadelig. Siden jeg selv hadde hatt en helt annen opplevelse med bøkene, gjorde dette noe med meg, og det var her jeg fikk inspirasjon til å gå i gang med denne oppgaven.

Jeg vil benytte anledningen til å rette en stor takk til min familie, som har holdt ut med meg i denne perioden. Jeg vil også takke korrekturlesere og veilederen min, Espen Dahl. Takk!

Harry Potters kamp mot ondskapen

Innhold

1	Innledning, presentasjon av problemstilling og metode.....	4
1.1	Problemstilling.....	6
1.2	Metode og oppgavens struktur	7
2	Kristne elementer i Harry Potter	8
2.1	Ondskap.....	9
2.2	Nestekjærlighet.....	12
3	Harry Potter og de vises sten.....	13
3.1	Kjærlighetens beskyttende kraft	14
3.2	Humlesnurrs siste-liten poeng	15
4	Harry Potter og mysteriekammeret	16
4.1	Hjelp fra oven	18
4.2	Frihetens gave.....	20
5	Harry Potter og fangen fra Azkaban	22
5.1	Skyld og uskyld	22
6	Harry Potter og Ildbegeret.....	24
6.1	Utvelgelse	25
6.2	Finalen	26
7	Harry Potter og føniksordenen	28
7.1	Beskyttelse mot ondskap	28
7.2	Dårlig forsvar.....	29
7.3	Bank på, så skal det lukkes opp for dere	30
7.4	Kommunikasjon via drømmer	31
7.5	Profetien om et barn	32
8	Harry Potter og Halvblodsprinsen.....	33

8.1	Et barn fra to verdener	34
8.2	Boken som gir fordeler	34
8.3	Kunnskap er makt.....	35
8.4	Redningsmannen	35
8.5	Flytende lykke	36
8.6	Kjærlighetens kraft	37
8.7	Humlesnurrs siste reise	39
8.8	Kjemp for alt hva du har kjært.....	40
9	Harry Potter og dødstalismanene	41
9.1	Harrys oppdrag	41
9.2	Humlesnurrs siste vilje og reisen tilbake.....	42
9.3	Å se lyset	44
9.4	Symbolet for dødstalismanene.....	46
9.5	Hermine - tvileren.....	47
9.6	Noldus en fri nisse	47
9.7	Elsk dine fiender	48
9.8	Voldemort kvitter seg med Slur.....	50
9.9	Oppstandelsessteinen.....	50
9.10	King's Cross Stasjon.....	51
9.11	Den aller siste kampen	52
10	Avsluttende betraktninger og konklusjon	54
10.1	Konklusjon.....	55
11	Litteraturliste	56

1 Innledning, presentasjon av problemstilling og metode

Vi lever i en tid hvor religion og religiøse temaer brukes og lekes med innenfor litteraturen. Innen en rekke populærvitenskapelige sjangere er religiøse temaer til stede gjennom ulike ytringer, og referanser til «religiøse forestillinger, symboler, motiver og fortellinger florerer i populærmusikk, fjernsynsunderholdning og i film.»¹ Bøkene om Harry Potter er lest av millioner av mennesker over hele verden, de syv bøkene har alle toppet bestselgerlistene, og har samlet solgt svimlende 500 millioner eksemplarer.² Forfatteren er Joanne Rowling, kjent under pseudonymet J.K Rowling, som går inn i en tradisjon av britiske forfattere hvor religion og magi spiller en stor rolle. Det hele startet med den skotske forfatteren George MacDonald som blandet eventyr, magi og kristendom. Senere har vi sett det samme både hos C. S. Lewis og J. R. R. Tolkien. Et annet fellestrekk ved disse forfatterskapene, var at bøkene deres appellerte til et bredt publikum av både barn og voksne.³ Der C. S. Lewis og J. R. R. Tolkien var stuerene fra første stund, i den forstand at de begge førte en penn som ikke bød til nevneverdig opprør, møtte Rowling adskillig større motstand. De førstnevnte var anerkjente, kristne forfattere, som brukte sine forfattereivner til å føre folk til Gud ved hjelp av sin fantasi. Rowling derimot gikk ikke offentlig ut med sin egne kristne bakgrunn før bokserien var ferdig skrevet.⁴ Avisen «The telegraph» siterer Rowling:

Breaking her silence on the much-debated question as to whether religious themes permeate her books, Rowling confirmed that they echoed her personal struggle with faith. [...] The author said that she had always deflected questions on the issue in the past to avoid disclosing the direction in which the books were heading.

¹ Endsjø/Lied 2011:183

² Sky 2015:173

³ Sky 2015:181

⁴ <https://www.telegraph.co.uk/culture/books/fictionreviews/3668658/J-K-Rowling-Christianity-inspired-Harry-Potter.html> Hentet den 3. mars 2022

"To me, the religious parallels have always been obvious," Rowling said. "But I never wanted to talk too openly about it because I thought it might show people who just wanted the story where we were going."

At the end of her latest and final installment in the series, there are specific references to Christianity and themes of life after death and resurrection.⁵

Bøkene fikk en enorm popularitet og ble debattert og kritisert, spesielt i Amerika, hvor kristne amerikanere så ut til å enten elske eller hate Harry Potter. Fanskaren leste bøkene som spesifikk kristen litteratur, mens haterne karakteriserte Rowling som paganist, hvis misjon var å lokke barn og ungdom ut i fortapelse.

En mengde bøker og artikler er skrevet om fenomenet Harry Potter, både for og imot, sett fra et kristent synspunkt. «Fra et konservativt kristent perspektiv synes det som om bøkene enten må gjøres kristne eller forbys». ⁶ I Harry Potter bøkene møter vi karakteren professor Rummelfiold, som underviser i faget Clairvoyance, et fag som inneholder flere temaer som vanligvis kobles til det okkulte; krystallkulelesing, lesing i teblader og i hånden, runetyding og transetilstander. I Harry Potters univers får dermed elevene eksplisitt undervisning i magi, selv om det ikke fremmes i særlig grad i. Vi får vite at ikke en gang Rektor Albus Humlesnurr har tatt faget. Slik faget beskrives er det i humoristiske former, og mer latterliggjort enn fremhevet.⁷ Like fullt er dette kilde til motstand mot Rowlings bøker.

Rowling portretterer Rummelfiold for det meste som et bedrag, men av og til har hun også rett – fra tid til annen *er* hun i stand til å se inn i fremtiden. I bok fem, *Harry Potter og fønixsordenen*, får vi høre at det faktisk var hun som ytret Harrys profeti. Problemet er bare at når hun har rett, er hun ikke klar over det, og når hun tar feil, tror hun at hun er en sannsigerske.⁸

⁵ <https://www.telegraph.co.uk/culture/books/fictionreviews/3668658/J-K-Rowling-Christianity-inspired-Harry-Potter.html>. Lest den 3. mars 2022

⁶ Sky 2015:189

⁷ Sky 2025:191

⁸ Sky 2015:193

Sitatets opphav er Jeanette Sky, som har en langt mer positiv holdning til Harry Potters verden. Hun mener at de formene for magi som beskrives i bøkene ikke tematiseres som hellige eller religiøse, men som lek og moro. Magi er bare en naturlig del av livet.⁹ Med dette som bakteppe skal nå problemstillingen presenteres.

1.1 Problemstilling

Å komme fram til en god problemstilling har krevd gjentatte revurderinger. I begynnelsen av prosjektet var arbeidstittelen «glimt av evangeliet i Harry Potter», men dette viste seg å være så mye og så utstrakt at oppgaven bare ville ha sveipet overflaten. Det er minst et titalls, kanskje hundretalls «glimt av evangeliet» i hver eneste av de syv bøkene. Jeg vurderte også temaet offerrollen. Her finnes helt spesifikke likheter i fiksjonskarakteren Harry Potter og Jesus Kristus. Jesus ofret seg selv på korset til frelse for menneskeheten. Harry Potter gikk ubevæpnet i møte med den onde trollmannen Voldemort for å redde trollmannsverden.

Den sentrale handlingen i Harry Potter serien er, slik jeg ser det, det godes avgjørende kamp mot ondskapen, og denne oppgaven sikter seg særskilt inn på kampen som fysisk finner sted i den syvende og siste boken. Denne kampen sees i lys av teologiske elementer, og viser klare likhetstrekk med hensyn til offerrollen, og frelsesgjerningen som skjer.

Problemstillingen for oppgaven blir derfor:

Er Harry Potter-bøkene preget av kristent tankegods? En intertekstuell analyse av Harry Potters univers i lys av Det nye testamentet og Jesushistorien.

Harry Potter serien er spekket med kristen symbolikk og har flere temaer som «tatt ut av evangeliet». Jeg vil forsøke å belyse flere av disse i oppgaven, og har med evangeliene som bakteppe valgt å nærlese Harry Potter i lys av problemstillingens spørsmål.

Det er bøkene i norsk språkdrakt som anvendes, og jeg bruker derfor de norske navnene på både karakterer og andre hendelser. Selv om filmatiseringen av serien har fått en like stor fanskare, så har jeg valgt å ikke bruke filmene i det hele tatt. Dette er også fordi filmene i noen grad avviker fra bøkene.

⁹ Sky 2015:193

Harry Potter bøkene bærer preg av enorm detaljrikdom og av egenkomponerte titler, rekvisitter og attributter, for å nevne noen. Å referere til bøkene har derfor vært en prøvelse. For å kunne skape en flyt i oppgaven er det også tatt med handlingssekvenser som ikke analyseres intertekstuellet, men utelukkende for at leseren skal kunne ha en rød tråd handlingsmessig.

1.2 Metode og oppgavens struktur

Å sammenligne ulike tekster betegnes ikke som metode, men uttrykker heller en mer grunnleggende kognitiv strategi.¹⁰ Når tekster sammenstilles kreves det av leseren å oppmerksomt lytte til tekstene og det samspillet som foregår når tekster møtes.

Intertekstualitet er et begrep og en metode, som viser en bevissthet om det dialogiske som skjer i en tekst, og får fram relasjonene mellom teksten og leseren.¹¹ Intertekstualitet er, kort beskrevet, den innflytelsen som tidligere skrevne tekster har på skrivingen av nye tekster.¹²

En første, avgjørende grunn til at henvisninger til religionens fortellinger, forestillinger og symboler opptrer i populærkulturen, er at de religiøse tradisjonene inneholder komponenter som underholdningsindustrien trenger for å skape og selge en vare. Det er for eksempel typisk for religiøse fortellinger at de inneholder gode plot, spenning og dramatik og en åpning for undre, magi og mystikk. Religiøse fortellinger henter frem de store tablåene i menneskelivet. Det handler om kjærlighet og hat, det gode og det onde, krig og død, svik og heltedåder, det vakre og det hestlige. En fordel med de store religiøse fortellingene er samtidig at de leverer komponenter pent pakket inn i en autorativ, velkjent, eller i alle fall standardisert, narrativ struktur som er lett å gjenkjenne. Dette gjør religiøse fortellinger til gavepakker for filmskapere og reklamemakere.¹³

Vi kjenner oss igjen, kanskje uten helt å vite det selv, når en god fortelling følger mønsteret til en kjernefortelling.

¹⁰ Stausberg 2006: 29 i Kraft/Natvig

¹¹ Aamotsbakken/Knudsen 2011:15

¹² Aamotsbakken/Knudsen 2011:67

¹³ Endsjø/Lied 2011:185

Denne oppgaven sikter seg inn å vise at bøkene om Harry Potter er inspirert av andre tekster og bøkene er fulle av intertekstuelle referanser, både åpenlyst og mer indirekte. Forfatteren har nok latt seg påvirke av mer enn bare bibelen, siden det også finnes spor av andre, store historiske hendelser, eksempelvis Hitlers ønske om rasekontroll.

En tekst består alltid av ulike stemmer, som igjen kommuniserer med hverandre. Noen ganger er det lett å se bibelfortellingenes intertekstualitet i Potter-universet, andre ganger er det totalt fraværende. Jeg mener at Rowling som forfatter kommer fra en britisk tradisjon, hvor J.R.R. Tolkien og C.S. Lewis har gått opp løypa før henne. Denne tradisjonen har blitt viet stor oppmerksomhet fra både litteraturforskere og religionsforskere.

Helge Ridderstrøm, førsteamanuensis ved OsloMet skriver:

Intertekstualitet brukes om alle måter som en tekst forholder seg til en annen tekst på, eller som tekster forholder seg til hverandre på. [...] Forfattere kan bevisst la sin tekst henvise til eller på andre måter relatere seg til tidligere tekster (litterær praksis), og lesere kan tolke en tekst i relasjon til en annen tekst (tolkningspraksis).

Intertekstualitet kan altså være forfatterbasert (intendert) og leserbasert (ikke-intendert, en lese måte).¹⁴

Jeg vil aktivt bruke intertekstualitet for å understreke likheter og i noen grad ulikheter. Jeg vil hele veien forsøke å forklare essensielle hendelser i bokserien, opp mot lignende hendelser i bibelen.

I det videre vil først to sentrale kristne elementer man finner spor av i Harry Potter bøkene presenteres, før hver enkelt bok nærleses med tanke på intertekstualitet. Avslutningsvis gis oppsummerende betraktninger og en konklusjon.

2 Kristne elementer i Harry Potter

Det er særlig to kristne elementer jeg mener skiller seg ut som overordnet i bøkene. Ondskap og nestekjærlighet.

¹⁴ Ridderstrøms artikkel *Intertekstualitet*, hentet fra

<https://www.litteraturogmedieleksikon.no/gallery/intertekstualitet.pdf> den 13. mai 2022

2.1 Ondskap

Kampen mot ondskaper er et av flere sentrale tema som går igjen som en rød tråd gjennom hele serien. Fra de «mindre» kampene som finner sted innenfor en enkelt bok til den store kampen som endelig finner sted i siste bok; «Dødstalismanene». *Det ondes problem* innenfor teologien betegner det paradokset at Gud beskrives som god og allmektig, samtidig som verden er full av ondskap. Rent mentalt oppleves det som en logisk brist når det finnes en allmektig Gud, samtidig som vi må erkjenne at verden er full av lidelse og ondskap. Johan B. Hygen sier i sin bok *Guds allmakt og det ondes problem* (1973): «Så gammelt som problemet er, har det ikke mistet noe av sin smertelige aktualitet. Meget tyder på at det kjennes særlig påtrengende nettopp i vår tid.»¹⁵ Harry Potter lever i vår tid. Figuren er oppdiktet, og slett ikke skrevet som kristen, oppbyggelig litteratur. Men som vi skal se, er det påfallende mye som er sammenfallende med bibelsk litteratur.

Gud skapte verden god, alt skapte han godt. Hvor kommer så det onde fra? Dette er berettigede ord stilt av kirkefaderen Augustin om lag fire hundre år e.Kr.¹⁶ Spørsmålet videreføres av Danielle Elizabeth Tumminio, som henviser til Augustin om fri vilje og våre valg, når hun ser dette i sammenheng med Harry Potter. Tumminio og hennes studenter bestemte seg for å undersøke om Augustins teodicé om viljesfrihet kunne brukes til å forklare ondskap i Harry Potters verden.¹⁷ Videre skriver Tumminio;

«If Rowling deals with any theological topic explicitly in her series, it is the problem of evil – from the first book of the series, characters navigate the waters of evil, trying to understand why it happens and how to respond to it. In fact, the whole series is framed by one overarching evil that influences every aspect of the books: The death of Harry's parents. Throughout the series, we see Harry figuring out the significance of his parents' martyrdom and what it means for him and the wizarding world. This evil motivates the entire series, and it isn't difficult to see that everything from Harry's personal development to the battle in book seven relates to this event.»¹⁸

¹⁵ Hygen 1973:13

¹⁶ Augustin 1992:115

¹⁷ Tumminio 2010:23

¹⁸ Tumminio 2010:28

I bibelen møter vi ondskapen anskueliggjort eksempelvis som slangen, dyret eller antikrist. Det onde kom inn i verden ved Adam og Evas fall, forårsaket av en slange. Det er svært mange, både kirkefedre, teologer og teoretikere som har forsøkt å forklare det ondes problem. Det er en diskusjon som ikke tas videre her, men det som er essensielt er at slangen i kristendommen på mange måter har blitt selve bildet på ondskap.

Dette bildet har Rowling tatt med seg inn i Harry Potter serien. På Galtvort skole blir elevene sortert inn i hus. Det finnes fire hus, alle oppkalt etter hver av de fire grunnleggerne av trollmannsskolen; Smygard, Håsblås, Ravnklo og Griffing. Huset Smygard har en slange som symbol, og allerede før Harry skal begynne på Galtvort får han høre at Voldemort tilhørte huset Smygard.¹⁹ Slangesymbolet representerer også ondskap for Rowling, og dermed som et uttrykk for intertekstualitet.

Tumminio skriver at historien om hvordan Galtvort ble grunnlagt er det nærmeste vi kommer en skapelsesberetning i Harry Potter serien.²⁰ De fire grunnleggerne hadde gode intensjoner når de grunnla skolen. De fire grunnleggerne var Salazar Smygard, Ravna Ravnklo, Helga Håsblås og Gudrik Griffing. Alt var godt. Galtvort var et trygt sted å drive opplæring av unge trollmenn og hekser. Etter hvert oppstod det uenigheter. Salazar Smygard ønsket ikke at alle med magiske evner skulle ha rett til skolegang lengre. Han ville begrense hvem som fikk tilgang til skolen. I realiteten ønsket han at bare hekser og trollmenn som kunne bekrefte at de kom fra en trollmannsfamilie skulle kunne tas opp som elever.

På hvilke måter kan man si at Rowlings fortelling om grunnleggingen av Galtvort kan leses intertekstuel opp mot bibelens skapelsesberetning? For det første handler det om det uskyldsrene; Begge verdener ble skapt gode og med gode intensjoner. Den bibelske verdenen ble forstyrret av ondskapens inntreden i form av en slange, mens Harry Potters univers bar preg av de negative intensjonene hos Salazar Smygard, også ble symbolisert ved slangen. Både ondskapen i bibelen og hos Smygard har opphav i det gode, men som gjennom sin utbrytertrang frivillig fravek det gode til fordel for det onde.

¹⁹ Rowling DVS 2000:102 (Se forøvrig litteraturlisten for mine forkortelser på de forskjellige bøkene)

²⁰ Tumminio 2010:49

Det finnes trollmenn og hekser som blir født av umagiske foreldre (gompefødt). Disse var ifølge Smygard ikke bra nok til å bli tatt opp som elever. De andre grunnleggerne var dypt uenige med Smygard, og det endte med at Salazar Smygard dro derfra.

Denne tanken om at fullblods trollmenn var mer verdt enn halvblods eller gompefødt var fortsatt i omløp når Harry og vennene hans kom som elever på Galtvort. Ironisk nok representerte de tre vennene alle grenene som blir listet opp. Ronny som fullblods trollmann, Harry som halvblods, siden hans mor ble født av umagiske foreldre og Hermine som gompefødt.

Den natten Harrys foreldre ble drept, ble Harry merket av Voldemort. En del av Voldemort tok bolig i Harry. Noe som kan minne om et slags syndefall, ikke et syndefall med synd som skyld, men med synd som skjebne. Ondskapen tok bolig i ham, men Harry bekjemper den.

Når Valghatten ble plassert på Harrys hode den aller første kvelden på Galtvort, så leste den mange forskjellige kvaliteter i gutten.

«Hmm,» sa en liten stemme i øret på ham. «Ikke lett. Slett ikke lett. Nok av mot, ser jeg. Ingen mangel på vett heller. Talent har vi her, javisst, til de grader – og absolutt en trang til å vise hva du står for, hmm, meget interessant! ... Så hvor skal jeg plassere deg?»

Harry knuget hardt om krakksetet og tenkte: «Ikke Smygard, ikke Smygard.»

«Ikke Smygard, hm?» sa den lille stemmen. «Er du helt sikker på det? Du kunne bli noe stort, skal jeg si deg, det fins her i hodet ditt, alt sammen, og Smygard ville være til god hjelp for deg på veien til storhet, ingen tvil om det – ikke det? Vel, hvis du er aldeles sikker, så – da får det vel bli GRIFFING!»²¹

Her har vi et klassisk eksempel på en gutt som utøver sin frie vilje, han ville ikke i samme hus som han som drepte foreldrene hans. Både Harry selv og hans venner velger bort det onde, der det er mulig. Selv om de er unge når vi først blir kjent med dem, så lar de seg aldri friste over på ondskapens side.

²¹ Rowlings DVS 2000:116

I Harry Potter møter vi ondskapen gjennom ytre handlinger, men også indre strid der det handler om å velge enten mellom det onde eller det gode. Tilsvarende finner vi i Bibelen; på den ene siden fremstår det onde som en fremmed makt som griper inn i Guds verden, samtidig som menneskene selv er ansvarlig for å motsette seg denne, og handle etter Guds ønske.

2.2 Nestekjærlighet

Bibelsk nestekjærlighet sorteres på tre måter: Som kjærlighet som er sterkere enn døden, kjærlighet som overskrider fiendskap og kjærlighet som inkluderer utstøtte. Gjennom Jesu ord og lignelser lærte disiplene nestekjærlighet. Nestekjærlighet handler om hvordan vi skal behandle mennesker rundt oss, vi skal elske dem som oss selv ²² Men Jesus sluttet ikke der, han trakk det enda lengre når han postulerte at det ikke bare var sine venner og sin familie man skulle omslutte med denne kjærligheten, men også de man har vansker med å omgås; «Elsk deres fiender!» ²³. Kjærlighetsbudet er kristendommens verdigrunnlag.

Det neste sentrale temaet i Harry Potter serien er nettopp kjærligheten. Kjærligheten som er sterkere enn døden. Dette ser vi eksemplifisert når Harrys mor Lilly ofrer seg selv for å redde Harry fra Voldemorts mordforbannelse. Hennes enorme oppofrelse ut fra kjærlighet er det som beskytter Harry, en død som gir liv.

Harry, Ronny og kanskje spesielt Hermine viser omsorg og nestekjærlighet overfor de undertrykte, de utstøtte. De kjemper for bedre vilkår for husnisser og gnomer, gomper og kentaurer. De tar den litt merkelige Lulla Lunekjær, som blir kalt Skrulla av de andre elevene, inn i sin innerste vennekrets. Det samme med den litt tafatte Nilus Langballe. Dette utvikler seg til å bli gode vennskap som resulterer i at Harry inviterer Lulla med seg på julefest, og Nilus får en viktig rolle i den avgjørende kampen mot Voldemort i den siste boken. Alle disse eksemplene viser i klartekst at nestekjærligheten er nærværende i Harry Potters verden. Men derfra å trekke slutning at dette står i et intertekstuellet forhold til bibelen kan være problematisk. Nestekjærlighet, i alle fall for de som står i nære relasjoner til hverandre, undertrykte og flykninger, for å nevne noen, er ikke noe som bare finnes i bibelen. Uttrykk for tilsvarende omsorg finner vi innen mange religioner og trossystemer.

²² Luk. 10, 27

²³ Matt 5, 44

Vennskap er viktig i Harry Potter-serien. Trekløveret av venner, Harry, Ronny og Hermine, står sammen fra første bok, og viser oss styrken som ligger i et ekte og godt vennskap.

I *Harry Potter og Dødstalismanene*, besøker Harry rommet til Lulla Lunekjær:

«Lulla hadde dekorert taket på rommet med fem flotte portretter: Harry, Ronny, Hermine, Gulla og Nilus. De beveget seg ikke, slik som portrettene på Galtvort, men det var en slags magi i dem likevel; Harry syntes nesten at de pustet. Noe som så ut som tynne gullenker snodde seg rundt bildene og bandt dem sammen, men da han så nøyer på dem, så han at det faktisk var bare et ord, bare gjentatt i tusentall med gyllent blekk: *venner ... venner ... venner...*»²⁴

Jesus framsnakk vennskap. I bibelen finnes flere eksempler der Jesus søkte vennskap med folk som var utstøtt, eksempelvis Sakkeus²⁵ og kvinnen ved Sykars brønn.²⁶

I de neste kapitlene ser jeg på de enkelte bøkene. Hvordan kampen mot ondskaper arter seg, og knytter de sammen med relevante bibeltekster.

3 Harry Potter og de vises sten

Den onde Voldemort er gjennomgående «den onde» som må bekjempes. I de første bøkene er han ikke en virkelig person. Han forsvant den natten han tok livet av Harrys foreldre. Mordforbannelsen som han kastet på spedbarnet Harry, ble kastet tilbake på ham selv, og Voldemort i menneskelig form forsvant dermed fra jordens overflate. Harry var uskadd, bortsett fra et lynformet arr på panna. Voldemort omtales som Mørkets herre. Harry ble merket av Mørkets herre, slik at han skulle være lett å kjenne igjen. Etter hvert får vi også vite at Voldemort ikke ønsker at noen andre enn ham skal drepe gutten.

I løpet av første bok forstår vi at selv om Voldemort er borte, så er ikke dette ensbetydende med at han er død, i alle fall ikke helt. En del av ham finnes fortsatt, men han er ikke sterk nok til å stå på egne ben. Istedenfor eksisterer han bare som et vedheng på et annet menneske,

²⁴ Rowling DT 2007:383

²⁵ Luk. 19, 1-10

²⁶ Joh. 4, 1-42

nemlig professor Krengle, lærer i «Forsvar mot svartekunster». For å holde dette vedhenget i live må professor Krengle utføre onde handlinger, som å drepe enhjørninger og drikke blodet deres. Kun derigjennom får den onde fyrst Voldemort krefter. De vises sten, som er kjent for å gi evig liv, er derfor noe Voldemort er på jakt etter. Steinen voktes av en mengde intrikate innretninger, inne på Galtvort.

Harry, Ronny og Hermine, tre førsteklasinger klarer ved å kombinere sine styrker å løse oppgavene som beskytter steinen. Ronny ofrer seg i trollmannssjakk, slik at de andre to skal komme seg videre i labyrinten av oppgaver. Hermines kløkt løser oppgaven med eliksirene som gjør at hun kan gå tilbake og hjelpe Ronny, mens Harry kan fortsette til den aller siste hindringen.

3.1 Kjærlighetens beskyttende kraft

Harry Potter og de vises sten ender med at Harry står ovenfor Professor Krengle, som på sin side er forarget over å ikke ha klart å løse en siste oppgave. Til sin overraskelse har Harry plutselig «de vises sten» i lomma, og det som i utgangspunktet ser ut som en latterlig enkel kamp mellom en enkel førsteklasing og en fullvoksen trollmann (som i tillegg er besatt av svart-magikeren Voldemort), viser seg å bli som en Davids kamp mot Goliat.²⁷ I fortellingen om David, er David den underlegne, den som alle forventer at skal tape mot overmakten. Men seirer over Goliat ved hjelp av kløkt og pågangsmot, slik Harry kommer seirende ut av kampen mot Voldemort. Både Professor Krengle og Fyrst Voldemort går i oppløsning når Harry tar på ansiktet til Krengle. Når det hele er over, forsøker Humlesnurr å forklare det hele for Harry:

«Men hvorfor kunne ikke Krengle røre meg?»

«Din mor døde for å redde deg. Hvis det er én ting Voldemort ikke kan fatte, er det kjærlighet. Han forsto ikke at så sterk kjærlighet som din mors til deg etterlater seg spor. Ikke arr, ikke noe synlig tegn ... den som er blitt elsket så dypt, selv om det mennesket som elsket ham er borte, har fått en slags beskyttelse for godt. Det sitter i huden. Krengle var full av hat, grådighet og ærgjerrighet og delte sin sjel med

²⁷ 1. Samuelsbok, kap 17

Voldemort, derfor kunne han ikke røre deg. For ham var det en pine å røre ved et menneske som var blitt berørt av noe så godt.»²⁸

Å ofre seg selv er et kristent motiv, og det ultimate offeret i kristendommen er da Jesus ofret seg for menneskeheten. Lillys offer for å beskytte sin sønn, har gitt Harry den ultimate beskyttelse. «Størst av alt er kjærligheten» (jf. Paulus), eller «kjærligheten som er sterkere enn døden», som noen lenge har vært brukt i kirkens nattverdliturgi.²⁹

3.2 Humlesnurrs siste-liten-poeng

Etter at denne bokens kamp mot ondskaperen er over, skal årets huspokal deles ut. Dette er en pokal som tildeles det huset som i løpet av inneværende skoleår har klart å samle mest poeng. Man får poeng for riktige svar i timene, gode gjerninger og diverse aktiviteter, men man mister huspoeng ved å bryte reglene, komme for sent til timer osv.

Storsalen er dekorert med Smygards farger, siden de hadde samlet mer poeng enn alle de andre husene.

«Ja visst, ja visst, godt levert Smygard,» sa Humlesnurr. «Imidlertid har vi visse begivenheter av nyere dato å ta hensyn til.»

Rommet ble dørgende stille. Smygard-smilene falmet litt.

«Hrm,» sa Humlesnurr. «Jeg har et par siste-liten-poeng å dele ut. La meg se ... Jaha. Først til hr. Ronald Wiltersen ...»

Ronny ble mørkerød i fjeset. Han så ut som en reddik med et stygt tilfelle av solforbrenning.

«... for det ypperste i sjakkspill Galtvort har vært vitne til på mange år, gir jeg herved huset Griffing femti poeng.»

[...]

²⁸ Rowling DVS 2000:272-273

²⁹ Se kirkens liturgisamling på www.kirken.no

«For det andre, til frk. Hermine Grang ... for kald logikk mot het ild, gir jeg Griffing femti poeng»

[...]

«For det tredje: til hr. Harry Potter ...» sa Humlesnurr. Rommet ble dødsstille. « ... for blankt vågemot og enestående tapperhet, gir jeg Griffing seksti poeng.»

Larmen ble øredøvende. De som greide å legge sammen, samtidig som de skrek seg hese, visste at Griffing nå hadde fire hundre og syttito poeng – presis det samme som Smygard. Det var uavgjort om huspokalen – om bare Humlesnurr hadde gitt Harry ett eneste poeng til!

Humlesnurr løftet hånden. Rommet stilnet gradvis.

«Det fins mange slags mot,» sa han smilende. «Det krever en stor porsjon mot å motstå sine fiender, men minst like mye å motstå sine venner. Derfor gir jeg ti poeng til hr. Nilus Langballe.»³⁰

Karakteren Nilus er fortellingens underdog, men får sin fortjente ære og anerkjennelse til slutt. For hvem er den største? I Lukas besvarer Jesus akkurat det spørsmålet når han sier; «For den som er den minste av dere alle, han er stor».³¹

Connie Neal sammenligner slutten på boka med Jesus, etter sin død. For Jesus hadde også noen «poeng» å dele ut idet korsdøden var et faktum. For disiplene og Jesu tilhengere må skuffelsen ha vært altoppslukende når de så sin store mester ånde ut - de trodde kampen var over. Men Jesus var ikke død. Og både i pasjonsfortellingen og i Harry Potter universet kan det se ut som om ondskapen skal seire. Men siste ord er ikke sagt, og alt endres på et øyeblikk³² Og historien endres for alltid.

4 Harry Potter og mysteriekammeret

I bok nummer to i serien, *Harry Potter og mysteriekammeret*, får vi vårt første møte med en malacrux, et fragment av Voldemorts sjel. Dette fragmentet befinner seg i en gammel dagbok,

³⁰ Rowling DVS 2000:278-279

³¹ Luk. 9, 48b

³² Neal 2008:42

som manipulerer Gulla Wiltersen³³ til å åpne mysteriekammeret for å slippe det onde monsteret som bor der løs på elevene på Galtvort. Dette onde monsteret er en basilisk, en slags gigantisk slange, som kan drepe ved hjelp av blikket sitt. Den beveger seg ved bruk av skolens rørsystem, og enhver som stirrer inn i øynene på en basilisk, vil falle død om.

I likhet med forrige bok støter vi på et problem med årets lærer i «Forsvar mot svartekunster», professor Gulmedal. Gulmedal viser seg å være en selvopptatt mann, som ikke klarer å leve opp til sitt rykte som fryktløs trollmann med bred erfaring fra feltet.

I skolens sommerferie må Harry bo hjemme hos Dumlingene, én dag dukker husnissen Noldus opp.³⁴ Noldus vil advare Harry mot å dra tilbake til Galtvort, fordi han vet at noe fælt vil skje. Husnisser er slaver for mektige trollmannsfamilier, og eier ingen verdens ting. Dersom en husnisse skulle få et klesplagg av sin eier betyr det at de er satt fri. Til tross for Noldus mange forsøk på å hindre Harry i å komme seg tilbake til Galtvort, så mislykkes han. Så Harry, Ronny og Hermine må igjen løse mysterier for å bekjempe Voldemort.

Nå er det den unge Voldemort, bevart i en dagbok, som blir plassert sammen med Gulla Wiltersens nyinnkjøpte skolesaker før skolestart. Dagboken besvarer Gullas innlegg, og manipulerer henne til å åpne mysteriekammeret og slippe basilisken løs. Heldigvis bidrar tilfeldigheter til at ingen får direkte øyekontakt med monsteret, men basilisken er så farlig at selv om øyekontakten har vært sekundær, så ble vedkommende helt forsteinet. Uten den kyndige hjelpen til Madam Pomfrit på sykestua, og Professor Stiklings alruner, kunne det gått skikkelig galt.

Mysteriekammeret har vært åpnet en gang før, med det resultat at ei ung jente døde. Alle frykter at neste offer ikke skal være like heldige, som de som nå er forsteinet. Forrige gang kammeret ble åpnet ble Gygrid feilaktig beskylt for å være den som åpnet det. Han ble derfor utvist fra skolen. Lucifus Malfang får Humlesnurr suspendert fra stillingen som rektor, fordi han har satt elevenes sikkerhet på spill ved å tillate Bukknebb i undervisningen.

³³ Førsteklassing på Galtvort dette året, og Ronny Wiltersens lillesøster

³⁴ Rowling MK 2001:18

4.1 Hjelp fra oven

Når dette skjer, befinner Harry og Ronny seg under usynlighetskappen. Humlesnurr sier, tilsynelatende ut i løse luften:

«Men,» sa Humlesnurr, meget langsomt og tydelig, så ingen kunne gå glipp av et ord, «du vil oppdage at jeg ikke er *helt* borte fra skolen før ingen her lenger har lojalitet til meg. Du vil dessuten oppdage at her på Galtvort vil det alltid være hjelp å få for den som ber om det.»³⁵

Overnevnte avsnitt fra Harry Potter kommenteres av Neal, som refererer til flere bibelsteder³⁶:

Matt 18, 20: «For hvor to eller tre er samlet i mitt navn, der er jeg midt iblant dem».

Matt 28, 20b «Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende».

Joh 16, 23-24 «Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Hvis dere ber Far om noe, skal han gi dere det i mitt navn. Hittil har dere ikke bedt om noe i mitt navn. Be, og dere skal få, så gleden deres kan være fullkommen.»

Humlesnurr er Galtvorts store, mektige beskytter. Harry måtte vite at det alltid var hjelp å få på Galtvort. Humlesnurr er det nærmeste vi kommer en gudsfigur i Harry Potter, om han ikke er allmektig, så er han i alle fall mektig. Han vet det meste om hva som foregår i borgen, og han kan komme til unnsetning, også når han ikke selv er fysisk til stede. Det Neal vil ha frem med å trekke veksler på disse bibelsitatene er at tilstedeværelse i tid og rom ikke er avhengig av fysisk presens. Jesus er blant oss mennesker- selv når vi ikke ser han, på samme måte som Humlesnurr poengterer at han er tilgjengelig for å gi bistand bare man ber om det. Det handler om å tro.

«Likewise, the real good news of the gospel is not that Jesus lived two thousand years ago, did amazing things we should remember, and was a remarkable good teacher. The good news is that Jesus will only truly have left this world when none here are loyal to him (that is, when he takes them out). Even though we cannot see him bodily

³⁵ Rowling MK 2001:237

³⁶ Neal 2008:59-60

now, Jesus is here, and help will always be given to those who ask for it in his name.»³⁷

Tekstene har likhetstrekk i den forstand at de inkluderer en form for overmakt tilbudt av henholdsvis Humlesnurr og Jesus. Og det er lett å se at Rowlings følger noen mønstre her, hvor Humlesnurr er i stand til å tilby hjelp til den som ber om det. Vi er tilbake til det å tro.

Så starter Alvoret. En elev er savnet og antatt bortført til mysteriekammeret. Eleven er Gulla Wiltersen. Siden Harry behersker språket ormtunge, klarer han å åpne mysteriekammeret. Med seg har han Ronny og professor Gulmedal. Gulmedal viser seg å være en skrytepave, som slett ikke har begått noen av de bragdene han har fabulert om i bøkene sine. I realiteten er han bare god på en formel, og det er den for å få folk til å glemme, slik at han selv kan ta æren for deres heltemot. Vel innenfor åpningen av mysteriekammeret, napper Gulmedal til seg Ronnys noe ødelagte tryllestav. Den retter han så mot Ronny og Harry og sier han dessverre er nødt til å bruke *Forglemmarius* på dem. På den måten kan han komme tilbake til Galtvort og fortelle at han virkelig hadde prøvd å redde Gulla og begge guttene, men at han kom for sent.

Gulmedal kaster ut forbannelsen, men den ødelagte tryllestaven gjør at forbannelsen slår tilbake på ham selv. I tillegg utløser den et ras som skiller Harry fra de andre to. Dette gjør at Harry må fortsette alene, mens Ronny skal prøve å rydde raset av veien, slik at Harry kan komme ut når han har fått reddet Gulla Wiltersen. Vel inne i Mysteriekammeret ligger Gulla, helt stille. Harry løper bort til henne, og frem kommer den unge Voldemort. Han er ikke fornøyd med at Harry overlevde som spedbarn, og ønsker å fullføre det han ikke fikk gjort da. Han påkaller basilisken. Flyvende gjennom luften kommer Humlesnurrs fønix, bærende på valghatten. Fra oven kom hjelpen til unnsetning. Fønixen slipper valghatten ned foran Harry og går til angrep på basiliskens øyne. Basilisken blir blind, og kan dermed ikke drepe Harry bare ved å se på ham, men den er fortsatt livsfarlig. Giften fra bittet er også dødelig, og den enorme slangen har veldige krefter. Voldemort gjør narr av hjelpen som Harry har fått, men opp fra valghatten stikker et glinsende sverd. Gudrik Griffings sverd, som stadfester en gang for alle at Harry virkelig hører hjemme i hans hus.

³⁷ Neal 2008:60

Igjen står Harry i en kamp som kan minne om Davids kamp mot Goliat. Og igjen kommer Harry seirende ut av det, når han med sverdet klarer å kappe hodet av basilisken, dog ikke uten at han blir skadet av en av gifttennene. Voldemort tror ikke sine egne øyne, men siden han ikke er en virkelig person, bare et materialisert minne fra en dagbok, kan han ikke gripe inn. Når Harry deretter kjører en giftig basilisktann gjennom den gamle dagboken, tar han dermed livet av sin første malacrux.

Gulla, hun våkner til live igjen når minnet om Voldemort dør, samtidig som Harrys liv er i ferd med å ebbe ut på gulvet i mysteriekammeret. Igjen trer hjelpen til fønixen inn i historien, og tårene fra fuglen leger sårene som basilisken har forårsaket.

I denne refereringen fra Harry Potter og Mysteriekammeret, er det nærliggende å trekke ytterligere flere paralleller til bibelens fortellinger. Vi ser at Gulmedal, den hovmodige, faller og mister alt i sin jakt på ære, mens de ydmyke elevene er de som står ærefullt igjen, samtidig som vi i bibelen leser at «Hovmod fører et menneske til fall, men den ydmyke vinner ære.»³⁸ Æreskodekser er selvsagt så mangt, men det å fremelske seg selv er nærmest som skammelig å regne. Et annet eksempel ligger i hvem som er verdige til å motta hjelp.

De onde kreftene styrker onde personligheter, de gode dem som handler godt. Men denne dualismen er ikke hugget i stein, og vi ser en rekke grenseoverskridende inngrep, der det gode tilkommer de med gode intensjoner. Det som kreves er tro. Ingen ting annet. Tilsvarende sier Bibelen at vi er valgt til Jesus. Vår plass hos Jesus er ikke avhengig av at vi er perfekte, eller at vi er bare gode mennesker.³⁹ Harry fikk den hjelpen han trengte, når han trengte den som mest. Det er et uttrykk for nåde.

4.2 Frihetens gave

Avslutningsvis i boken får også Noldus sin frihet. Harry har skjønt at dagboken kommer fra Lucifus Malfang, Noldus eier og hersker, og før han gir den tilbake til ham, tar han av seg en sokk og legger den ødelagte dagboken inni den.

³⁸ Ordspr. 29, 23

³⁹ Neal 2008:69

Herr Malfang rev dagboka ut av sokken, slengte sokken fra seg og stirret rasende fra den ødelagte boka til Harry.

«En dag om ikke så lenge kommer det til å gå deg likedan som toskeforeldrene dine, Harry Potter,» sa han lavt. «De hadde det også med å stikke nesa i ting»

Han snudde seg for å gå.

«Kom, Noldus. – Jeg sa: *Kom!*»

Men Noldus rikket seg ikke. Han holdt fram Harrys ekle, slimete sokk og stirret på den som om det var den kosteligste skatt.

«Herren har gitt Noldus en sokk,» sa nissen undrende. «Herren ga den til Noldus.»

«Hva behager?» freste Malfang. «Hva var det du sa?»

«Noldus har fått en sokk,» sa Noldus vantro. «Herren kastet den, og Noldus tok i mot den, og Noldus – Noldus er *fri!*»⁴⁰

For husnissen ble Harry en frelser, et lys i mørket på samme måte som profetien om en kommende Messias var det for det undertrykte Jødiske folket.⁴¹ Sokken kan sees som forløsningen.

«The idea is that something is given as a ransom to buy back or purchase freedom of something or someone held captive. When the payment is made, the captive can go free. Our «garment of salvation» come in the form of the righteous blood of Jesus Christ that he gave as a ransom to pay our debt of sin. Therefore, «You know that you were ransomed from the futile ways inherited from your ancestors, not with perishable things like silver or gold, but with the precious blood of Christ» (1. Pet 1, 18-19)»⁴²

Jesus betalte løsepengene for vår rett til frihet, slik Harry ga Noldus hans frihet ved å forære ham en sokk.

⁴⁰ Rowling MK 2001:303

⁴¹ Neal 2008:72

⁴² Neal 2008:73

5 Harry Potter og fangen fra Azkaban

I bok nummer tre, *Harry Potter og fangen fra Azkaban*, begynner vi nå å se et mønster. Igjen er kampen mot ondskapen et sentralt tema, men denne boken vektlegger også et oppgjør med urettferdighet. Og nok en gang får elevene en ny lærer i «Forsvar mot svartekunster», professor Remus Lupus, varulv og en av vennene til Harrys foreldre.

Fangen tittelen henviser til er Sirius Svaart, tidligere bestevenn av Harrys foreldre og Harrys gudfar. Han ble feilaktig dømt for å ha sviktet sine venner på det groveste ved å forråde dem til Voldemort, og for å egenhendig ha drept vennen Petter Pittelpytt. Det eneste som var igjen av ham, var en finger.

Gygrid, som selv hadde vært et offer for å urettmessig ha blitt utvist fra Galtvort for 50 år siden, var endelig renvasket, etter at det i forrige bok ble klart at det var Voldemort, og ikke Gygrid som åpnet mysteriekammeret forrige gang, så nå har han fått ny tillit og er ansatt som lærer i «Stell av magiske vesener».

5.1 Skyld og uskyld

Det er i faget «Forsvar mot svartekunster» elevene introduseres for hippogriffen Bukknebb. Å nærme seg en hippogriff krever tålmodighet og ærbødighet, noe Harry mestrer allerede i første time. Draco Malfang derimot, liker det dårlig, og går alt for fort fram, noe som skremmer hippogriffen, og gjør at den angriper. Selv om Gygrid advarte mot at dette kunne skje, så tar ikke Draco selvkritikk, men sladrer til sin far, som umiddelbart får Bukknebb dømt til døden.

Mer enn noe annet får vi i denne boken en påminnelse om å ikke dømme noen før vi har fått alle fakta på bordet. Det folk har trodd, har gang på gang vist seg å være bygget på falske premisser.⁴³ Dette er gjenkjennelig hos Paulus; «Nå ser vi i et speil, i en gåte, da skal vi se ansikt til ansikt. Nå forstår jeg stykkevis, da skal jeg erkjenne fullt ut, slik Gud kjenner meg fullt ut.»⁴⁴ Ingen mennesker kjenner andre fullt ut, foruten Gud for oss mennesker og Rowling for karakterene i Harry Potter universet.

⁴³ Neal 2008:90

⁴⁴ 1. Kor 13:12

Det viste seg snart at Petter Pittelpytt slett ikke var død. I realiteten var det han, og ikke Sirius som hadde forrådt Harrys foreldre og sendt vennen Sirius i fengsel. Pittelpytt som var en uregistrert animagus,⁴⁵ hadde levd ufortrødent videre som rotten Scorpus, trygt beskyttet av familien Wiltersen. Familien Potter kjente til profetien, de visste at Voldemort var ute etter Harry, derfor gikk de i skjul i Gudriksdal, beskyttet av heksinger. Voldemort ville aldri ha funnet dem på egen hånd, men de satte sin lit til feil folk. Deres venn Petter Pittelpytt ga etter for Voldemorts press og ledet ham til dem. Pittelpytts svik minner oss om Judas svik mot Jesus.⁴⁶

«Du solgte Lilly og Jakob til Voldemort,» sa Svaart. Han også skalv. «Nekter du for det»

Pittelpytt brast i gråt. Det var forferdelig å se på; han så ut som en forvokst, halvskallet baby der han krøp sammen på gulvet.

«Sirius, Sirius, hva skulle jeg gjøre? Mørkets Herre ... du aner ikke ... han har våpen du ikke kan forestille deg ... jeg var redd, Sirius. Jeg var aldri modig, sånn som deg og Remus og Jakob. Det var aldri min mening at det skulle gå slik ... Han-hvis-navn-må-være-unevnt tvang meg ...»

«IKKE LYV!» brølte Svaart. «DU HADDE GITT HAM OPPLYSNINGER ET HELT ÅR FØR LILLY OG JAKOB DØDE! DU VAR SPION FOR HAM!»

«Han – han vant overalt!» gispet Pittelpytt. «Hva var det å vinne på å trosse ham?»

«Hva var det å vinne på å kjempe mot den ondeste trollmannen som noensinne hadde levd?» sa Svaart. Raseriet i ansiktet hans var fryktinngytende. «Bare uskyldige liv, Petter!»

⁴⁵ Animagus er en med muligheter til å transfigurere seg til et dyr. Å bli animagus er en svært komplisert magi, og det tar en god stund før en lærer det. En person som ønsker å bli en animagus vet ikke på forhånd hva han eller hun blir transformert til, men flere kartlegginger tilsier at de blir transfigurert til et dyr med samme personlighet. Også noe av utseende blir å finne igjen hos animagusformen. Informasjon hentet fra: <https://harrypotter.fandom.com/no/wiki/Animagus?msclid=30094b6ad04111ec887a1f73a008ce41> Hentet den 8. mai 2022

⁴⁶ Neal 2008:92-93

«Du forstår ikke!» klynket Pittelpytt. «Han hadde drept meg, Sirius!»

«DA BURDE DU HA DØDD!» brølte Svaart. «DØDD, HELLER ENN Å FORRÅDE DINE VENNER, SLIK VI VILLE HA GJORT FOR DEG!»⁴⁷

Sirius beskriver hva han ville ha gjort for sine venner, for det er kjærlighet, mens Pittelpytts gjerninger er som forræderen Judas. Intertekstuelte svarer dette til:

Ingen har større kjærlighet enn den som gir livet for vennene sine. Dere er mine venner hvis dere gjør det jeg befaler dere. Jeg kaller dere ikke lenger tjenere, for tjeneren vet ikke hva herren hans gjør. Jeg kaller dere venner, for jeg har gjort kjent for dere alt jeg har hørt av min Far. Dere har ikke utvalgt meg, men jeg har utvalgt dere og satt dere til å gå ut og bære frukt, en frukt som varer. Da skal Far gi dere alt dere ber om i mitt navn. Dette er mitt bud til dere: Elsk hverandre!⁴⁸

Jakob og Lilly Potter døde for å redde sin sønn. Sirius får renvasket seg overfor Harry og vennene, men dessverre klarer Pittelpytt å transformere seg til en rotte igjen, og stikker av i skogen. Noe som medfører at det ikke finnes noen beviser som kan frifinne Sirius, som blir fanget og plassert i et tårn på Galtvort i påvente av at desperantene skal komme tilbake og gi ham dødsdømmet.

Siden Ronny ble skadet under tumultene som førte til at Pittelpytt ble avslørt, er det Harry og Hermine som må rette opp i den uretten som er begått. Etter tips fra Humlesnurr om at de kanskje kan redde mer enn ett liv i kveld.⁴⁹ Ved hjelp av Hermines tidsvender, går de tilbake i tid, følger i sine egne fotspor, redder Bukknebb fra bøddelen, og senere Sirius fra tårnet. Sirius flyr bort fra borgen på hippogriffen.

6 Harry Potter og Ildbegeret

Med bok nummer fire, *Harry Potter og Ildbegeret*, kommer et skifte. Der de tre første bøkene var tydelige barne-/ungdomsbøker, så er det fra og med bok nummer fire klart at leseren i

⁴⁷ Rowling FFA 2000:333

⁴⁸ Joh 15, 13-17

⁴⁹ Rowling FFA 2000:350

hovedsak er ungdom/voksen. Ondskapen er råere, og Voldemort selv gjenoppstår i menneskelig skikkelse.

6.1 Utvelgelse

Flere ganger gjennom bøkene får Harry informasjon og advarsler om Voldemort og hans ugjerninger gjennom drømmer. Denne boka er intet unntak. Dette er også en kjent kommunikasjonsform i bibelen. Blant annet fikk Josef beskjed om at Maria var blitt med barn ved Guds hjelp i Matteus 1, 20. I Ildbegeret skal det kjempes om et trofé i en trettrollmannsturnering. Elever fra de tre europeiske trollmannsskolene møtes, Galtvort i Storbritannia, Durmstrang i Tyskland og Beauxbaton i Frankrike. Reglene er enkle, for å delta må elevene ha fylt 17 år, som er myndighetsalderen i trollmannsverden. Å delta kan være forbundet med stor fare, så elever som vil kjempe for sin skole må selv melde seg på. Én elev fra hver skole plukkes ut til å representere sin skole av et forhekset ildbeger. Fra Galtvort blir Fredrik Djervell plukket ut til å representere skolen. Etter at alle tre deltakerne er plukket ut, dukker nok et navn opp fra ildbegeret: Harry Potter. Harry er mindreårig, og har dessuten ikke noe ønske om å delta. Magiministeren blir spurt til råds, men når ildbegeret har plukket ut deltakere, så må de disse konkurrere.

Elevene på Galtvort har igjen fått ny lærer i «Forsvar mot svartekunster». Denne gangen en tidligere svartspaner ved navn Galøye Bister. Problemet er bare at Galøye Bister selv sitter fanget på en kistebunn, mens en dødseter ved navn Bart Krøek jr. ved hjelp av polyksir⁵⁰ har tatt hans plass. Han har manipulert ildbegeret og meldt Harry på turneringen. Planen er å sørge for at Harry vinner turneringen og bidrar til Voldemorts gjeninntreden i verden.

Deltakerne i turneringen blir satt på en mengde prøver underveis, flere av dem med livet som innsats, men de kommer seg helskinnet gjennom alle fire. På finaledagen leder Fredrik Djervell med knapp margin over Harry. «Galøye Bister» har gjort sitt for at Harry skal ligge godt an. På oppløpssiden blir Djervell angrepet av djevlesnare, så veien fram til pokalen en

⁵⁰ Polyksir brukes dersom en trollmann/heks skulle ha behov for å forvandle seg til en annen.

Polyksiren brygges over en hel måned og virkningen varer i en time, og vil man ha en lenger virkning må man stadig fylle på. Hentet på <https://harrypotter.fandom.com/no/wiki/Polyksir?so=search> den 8. mai 2022

helt åpen for Harry, men Harry ser at Djervell er i skikkelig fare, og snur for å hjelpe ham. Etterpå blir de enige om å dele seieren, og tar begge tak i pokalen på samme tid.

Igjen er Harry en utvalgt, se for øvrig kap 5.1

6.2 Finalen

Pokalen viser seg å være en flyttnøkkel⁵¹, og i neste øyeblikk befinner Potter og Djervell seg på en kirkegård. «Galøye Bister» har lagt alt til rette for sin Herre og mester. At Fredrik Djervell ble med, var ikke en del av planen. Voldemort har bare bruk for Harry, så Djervell blir drept med en gang. Harry ble bundet fast, før en bisarr seremoni begynner med Petter Pittelpytt (også kalt Ormsvans) som seremonimester. En diger kjele settes på et bål, Pittelpytt bærer på noe som minner om et menneskebarn, selv om det ikke var noe menneskelig ved det. Pittelpytt puttet vesenet i gryta, og fra dette skulle Voldemort gjenoppstå.

... Han løftet tryllestaven, lukket øynene og snakket ut i natta. *«Bein fra faren, gitt i uvitenhet, av deg skal din sønn fornyes!»*

Jorda i graven under Harry slo sprekker. Forferdet så han en fin strime av støv stige opp i luften på Ormsvans' befaling og drysse mørkt ned i kjelen. Diamantoverflaten kruste seg og hvislet, sprutet gnister til alle kanter, og brått fikk væsken en lysende, giftig blåfarge.

Ormsvans trakk fram en lang, smal, skinnende dølvdolk fra kuttebrystet. Han begynte å klynke, og stemmen brast i livredde hikst. *«Kjøtt – fra tjeneren – gitt med ge-glede – av deg skal - din herre – gjenopplives.»*

Han strakte den høyre hånden ut foran seg, den som manglet en finger. Så grep han dolken hardt med venstre hånd og løftet den i været. Harry skjønnte hva Ormsvans skulle gjøre et sekund før han gjorde det – han knep øynene så hardt sammen han kunne, men han kunne ikke stenge ute skriket som spjæret stillheten; det skar gjennom

⁵¹ En Flyttnøkkel er en gjenstand som transporterer en person fra et sted til et annet. For å ikke vekke oppsikt hos gomper kan en flyttnøkkel være en hvilken som helst gjenstand. For å aktivere dem sier man "Flyttus". Alternativt kan flyttnøkler også forhekses til at de aktiverer seg av seg selv presis på et forhåndsbestemt tidspunkt. Hentet fra

<https://harrypotter.fandom.com/no/wiki/Flyttn%C3%B8kkel?so=search> den 8. mai 2022

ham som om dolken hadde spiddet ham òg. Han hørte noe falle på bakken, hørte Ormsvans hive pinefullt etter pusten, og deretter et kvalmende plask idet noe ble sluppet oppi kjelen. Harry orket ikke å se ... men eliksiren var blitt glødende rød; skjæret fra den trengte gjennom øyelokkene hans.

Ormsvans gispet og stønnet av smerte. Det var først da Harry kjente den hivende pusten mot ansiktet at det gikk opp for ham at Ormsvans sto rett forsn ham.

«Blod fra fienden ... tatt med makt ... av deg skal din motstander gjenoppstå!»⁵²

På en grotesk måte finner ordene gjenklang i evangeliet, men fortellingen om Voldemorts gjenoppstand er den rake motsetning til Jesu innstiftelse av nattverden.

«Så tok han et brød, takket og brøt det, ga dem og sa: «Dette er min kropp, som gis for dere. Gjør dette til minne om meg.» På samme måte tok han begeret etter måltidet og sa: «Dette begeret er den nye pakt i mitt blod, som blir utøst for dere.»⁵³

Jesus gir sitt eget kjøtt og blod til soning og frelse for alle mennesker. Voldemort tar med makt, både legeme og blod til vinning for den ene, seg selv. Jesus lider og dør for hele menneskeheten. Harry og Pittelpytt må begge ofre noe, men deres lidelse kommer bare en enkelt person til gode.⁵⁴ Voldemort er tilbake, like sterk som før han forsvant, og Voldemort kan endelig avslutte det han startet for så lenge siden. Gutten skal endelig dø. Harry trekker tryllestaven sin, og forsøker å avvæpne Voldemort, samtidig som voldemort kaster ut en mordforbannelse. De to stavene som tilfeldigvis begge har en kjerne av fønicsfjær, gitt av akkurat den samme fuglen, danner en lysende bue. Ut av lysbuen stiger Voldemorts siste offer fram; Fredrik Djervell, Jakob og Lilly Potter m. fl.

Etter en stund klarer Harry å rive seg løs, han løper bort til den døde kroppen til Djervell, får tak i flyttnøkkelen, og i neste øyeblikk ligger de på bakken foran et lamslått publikum på Galtvort. Selv om Harry gråtende forteller at Voldemort er tilbake, så er det bare noen få som tror på ham. Allusjonene til Antikrist er skapt. Antikrist er sentral i de apokalyptiske skriftene

⁵² Rowling IB 2001: 566-567

⁵³ Luk 22, 19-20

⁵⁴ Tumminio 2010:107

og fremstår som et motstykke til Jesus Kristus.⁵⁵ Voldemort fremstår her som det motsatte av Kristus.

7 Harry Potter og føniksordenen

Med bok nummer fem, *Harry Potter og Føniksordenen*, går kampen mot ondskaperen over i en ny fase. Den onde fyrst Voldemort er nå en sterk, levende trollmann igjen, og tilhengerne hans begynner også å våkne igjen fra sin lange dvale.

Trollmannsverden er delt i to; de som tro på Harry og Humlesnurr når de sier at Voldemort er tilbake, og de som forneker det. Noen av dem kanskje av frykt.

Førrige gang Voldemort var aktiv, fantes det flere motstandsgrupper, som kjempet for et rettferdig og godt trollmannssamfunn. En av disse gruppene var Føniksordenen. Selv om flere av medlemmene fra den gangen er døde, så eksisterer gruppen fremdeles. og selv om flere av medlemmene fra den gangen er døde, så eksisterer gruppen fremdeles og består blant annet av Sirius Svaart, Remus Lupus, Galøye Bister, Humlesnurr, Herr og Fru Wiltersen og Slur.

7.1 Beskyttelse mot ondskap

Før skolestart er Harry som vanlig hjemme i Hekkveien. Han er preget av opplevelsene på slutten av forrige skoleår, og bryr seg lite om at Dudley og kompisene gjør narr av ham. Plutselig legges et tungt mørke over området, et mørke Harry gjenkjenner, og han befaler alle å løpe derfra. På vei hjem blir han og Dudley overfalt av desperanter, som var i ferd med å gi Dudley dødsblyt når Harry fremkaller en skytsverge som jager dem. Det er forbudt for mindreårige å bruke magi utenfor skolen, men desperanter skal heller ikke fly omkring i gommeverden.

Dudley har aldri behandlet Harry særlig bra, like fullt kommer Harry han til unnsetning, Oversettes dette til bibelteori så følger Harry Jesu formaninger om å elske sine fiender. En skytsverge blir fremkalt med formelen «*Forvento vergum*» i den norske oversettelsen. Hvis vi smaker litt på ordene så skjønner vi at de stammer fra en forventning om beskyttelse (verge). I den originale versjonen av bøkene heter denne formelen «*Expecto patronum*», hvor *expecto* fortsatt vil være å påkalle beskyttelse, men *patronum* kommer fra det latinske ordet pater, som

⁵⁵ Antikrist er omtalt i Johannesbrevene. (Muligens også i Johannes åpenbaring også, men da under betegnelsen «dyret»)

betyr far. Konklusjonen blir at skytsvergen skal gi en faderlig beskyttelse.⁵⁶ En skytsverge består av lys, og har form som et dyr. Denne beskytter mot angrep fra de onde, mørke desperantene, som suger sjelen ut av sitt bytte. I bruken av allegorien lys ser vi likheter med bibelens ord; «Alt er blitt til ved ham, uten ham er ikke noe blitt til. Det som ble til i ham, var liv, og livet var menneskenes lys. Lyset skinner i mørket, og mørket har ikke overvunnet det.»⁵⁷ Det gode er lyst, det onde mørkt, både i Harry Potters verden og vår i et kristent perspektiv.

7.2 Dårlig forsvar

Tradisjonen tro har elevene fått en ny professor i «Forsvar mot svartekunster», og Dolorosa Uffert, vanligvis ansatt i magidepartementet kommer på banen. Hele magidepartementet mener Harry lyver om Voldemorts gjenkomst. Faget blir derfor reformert og blir et rent teorifag, fremfor å lære elevene å beskytte seg mot svart magi.

Neal, påstår magidepartementet lukker øynene for den faren som faktisk finnes, og i stedet konstruerer sin egen fare. Uffert er redd elevene vil tilegne seg kunnskaper som senere kan brukes til å styrte departementet.⁵⁸

Hver den som hører disse mine ord og gjør det de sier, ligner en klok mann som bygde huset sitt på fjell. Regnet styrtet, elvene flommet, og vindene blåste og slo mot huset. Men det falt ikke, for det var bygd på fjell.

Og hver den som hører disse mine ord og ikke gjør det de sier, ligner en uforstandig mann som bygde huset sitt på sand. Regnet styrtet, elvene flommet, og vindene blåste og slo mot huset. Da falt det, og fallet var stort⁵⁹

Sitatet over er fra Matteus og viser den urokkelighet som tilfaller den som følger den rette vei og lytter til Guds ord, og motsatt. Magiepartementet forsøker å bygge på noe som ikke finnes. De lukker øynene for det som har skjedd. Elevene føler seg maktesløse. De fleste av dem er redde for at Voldemort og hans dødsetere igjen skal vinne makt. De har derfor et skrikende behov for å lære å forsvare seg. Siden Harry, om enn noe ufrivillig, har skaffet seg en del erfaring på området, bestemmer Hermine at Harry må hjelpe de andre elevene. Humlesnurrs

⁵⁶ Neal 2008:147

⁵⁷ Joh. 1, 3-5

⁵⁸ Neal 2008:149

⁵⁹ Matt 7, 24-27

armé blir dannet. Der skal elevene blant annet trene på forsvarsformler, skytsverge og avvæpning.

7.3 Bank på, så skal det lukkes opp for dere

Uffert har lagt ned forbud mot ansamlinger og grupper, og dermed aner ikke Humlesnurrs armé hvor eller hvordan de skal få gjennomført treningen. Harry klager sin nød til Noldus, som forteller dem om «Nødvendigrommet».

«Bare si hva det er, snille Harry Potter!»

«Jeg må finne et sted hvor tjuette mennesker kan øve på forsvar mot svartekunster uten at noen av lærerne får vite om det. Særlig professor Uffert,» sa Harry, og neven knuget sånn om boka at arrene skinte perlehvitt.

[...]

«Noldus vet akkurat hvor, herre!» sa han henrykt. «Noldus fikk høre om det av de andre husnissene da han kom til Galtvort, herre. Vi kaller det Mellomrommet, herre, eller Nødvendigrommet!»

«Å, hvorfor det?» spurte Harry nysgjerrig.

«For det at ingen kan komme inn der hvis de ikke virkelig har det nødvendig,» sa Noldus alvorlig. «Iblant er det der, og iblant er det ikke der, men når det er der, fins det alltid allting der inne som er nødvendig for den som trengs det. Noldus har brukt det, herre,» sa nissen og senket stemmen med et skyldbevisst uttrykk, [...]⁶⁰

«Be, så skal dere få. Let, så skal dere finne. Bank på, så skal det lukkes opp for dere. For den som ber, han får, og den som leter, han finner, og den som banker på, skal det lukkes opp for.»⁶¹ Nødvendigrommet kan ses som et bøttesvar. Humlesnurrs armé skal frelse verden fra ondskapen. Vi leser videre hos Paulus;

Til slutt: Bli sterke i Herren, i hans veldige kraft! Ta på Guds fulle rustning, så dere kan stå dere mot djevelens listige knep. For vår kamp er ikke mot kjøtt og blod, men

⁶⁰ Rowling FO 2003:396-397

⁶¹ Matt 7, 7-8

mot makter og åndskrefter, mot verdens herskere i dette mørket, mot ondskapens andehær i himmelrommet. Ta derfor på Guds fulle rustning, så dere kan gjøre motstand på den onde dag og bli stående etter å ha overvunnet alt. Stå da fast! Spenn sannhetens belte rundt livet og kle dere i rettferdighetens brynje, stå klar med fredens evangelium som sko på føttene. Hold alltid troens skjold høyt! Med det kan dere slukke alle den ondes brennende piler. Ta imot frelsens hjelm og Åndens sverd, som er Guds ord. Gjør dette i bønn, og legg alt fram for Gud! Be alltid i Ånden! Våk og hold ut i bønn for alle de hellige, også for meg. Be om at de rette ordene må bli gitt meg når jeg skal tale, så jeg frimodig kan gjøre evangeliets mysterium kjent, det som jeg er sendebud for også mens jeg er i lenker. Be om at jeg ved evangeliet får frimodighet til å tale slik jeg skal.⁶²

Selv om Harry Potter selvsagt er en fiksjonskarakter, er det likevel klare fellestrekk ved Harry og hans venners misjon, og det oppdrag disiplene fikk. Ondskapens farer truer, og hvis ingen tar opp kampen, vil ondskapen til slutt gjennomsyre alt.

7.4 Kommunikasjon via drømmer

Harry plages fortsatt med drømmer hvor han kan se Voldemorts ugjerninger. En natt har han en fryktelig drøm, hvor Arthur Wiltersen angripes brutalt av Voldemorts slange, Nagini. I drømmen er Harry selv slangen, noe som fyller ham med redsel for en ondskap han frykter finnes i ham selv. Han får varslet Humlesnurr om drømmen, og Arthur Wiltersen blir funnet, og reddet. Denne frykten finner vi gjenklang i hos Paulus;

Jeg finner altså at denne loven gjelder: Jeg vil gjøre det gode, men kan ikke annet enn å gjøre det onde. Mitt indre menneske sier med glede ja til Guds lov, men jeg merker en annen lov i lemmene. Den kjemper mot loven i mitt sinn og tar meg til fange under syndens lov, som er i lemmene.⁶³

Harry er redd for at det finnes noe ondt i ham, slik Paulus strevde med det han mente var onde tanker og gjerninger.

Etter denne drømmen advarer Humlesnurr Harry mot å la Voldemort få tilgang til hans sinn, da det kunne føre til at Harry lot seg manipulere. Og Humlesnurr fikk rett. Igjen ser Harry inn

⁶² Ef 6, 10-20

⁶³ Rom 7, 21-23

i Voldemorts sinn, og ser sin venn og gudfar, Sirius, fanget i en avdeling av magidepartementet. Harry sender beskjed til Føniksordenen via Slur, men venter ikke på svar, før han og flere av medlemmene i Humlesnurrs armé drar av gårde for å redde Sirius fra Voldemort. Det hele viser seg å være en felle, Sirius er ikke der. I stedet møtes de unge vennene av dødsetere på oppdrag fra Voldemort. Inne i departementet befinner det seg en profeti (kapslet inn i en glasskule, som ikke kan åpnes av andre enn dem som er omtalt i profetien), som Voldemort trenger å høre. Denne profetien omhandler ham selv og Harry Potter. Det blir en kamp på liv og død. Medlemmer fra Føniksordenen ankommer etter hvert for å hjelpe de unge kjemperne. Sirius blir truffet av en mordforbannelse og dør, profetien faller ned og knuses før hverken Harry eller Voldemort får hørt den.

Voldemort kjente tilstrekkelig til profetien til å ønske livet av spedbarnet Harry Potter. Voldemort ønsker derfor å få kunnskap om akkurat hva denne profetien inneholdt. Harry vet det heller ikke, og tror at siden den knuste i kampens hete, er den tapt for alltid.

7.5 Profetien om et barn

Humlesnurr tar Harry med til sitt kontor og lar Harry få høre profetien, fremført av Rummelfiold, i tanketanken⁶⁴ på sitt kontor.

«Han med makt til å knuse Mørkets herre er på vei ... Han skal fødes hos dem som tre ganger har vist Mørkets herre tross, fødes når den sjuende måned dør ... Mørkets herre skal merke ham som sin like, men han skal eie krefter som er Mørkets herre ukjente ... Den ene må dø for den andres hånd, for så lenge begge lever, kan ingen av dem leve ... Han med makt til å knuse Mørkets herre, skal fødes når den sjuende måned dør ...»⁶⁵

Denne profetien var årsaken til at Voldemort forsøkte å drepe Harry, og årsaken til at han drepte Harrys foreldre. Fordi Lilly Potter ofret seg selv for å beskytte sin sønn, ga hun ham

⁶⁴ En tanketank er en innretning der man kan oppbevare tankene sine dersom de har for mange tanker. En tanketanks viktigste bruksoppgave er til å oppbevare tanker og minner som en heks eller trollmenn ikke ønsker å bære på i deres eget hode; den kan også brukes til å fremvise minner og tanker til andre.
Hentet fra: <https://harrypotter.fandom.com/no/wiki/Tanketank?so=search> Hentet den 8. mai 2022

⁶⁵ Rowling FO 2003:846 (bokens kursivering)

den ultimate beskyttelse. Forbannelsen spratt tilbake på ham selv, og etterlot han i en hjelpeløs tilstand i årevis.

Da Jesus var født i Betlehem i Judea, på den tiden Herodes var konge, kom noen vismenn fra Østen til Jerusalem og spurte: «Hvor er jødernes konge som nå er født? Vi har sett stjernen hans gå opp, og vi er kommet for å hylle ham.» Da kong Herodes hørte det, ble han svært urolig, og hele Jerusalem med ham. Han kalte sammen alle overprestene og folkets skriftlærde og spurte dem ut om hvor Messias skulle bli født. «I Betlehem i Judea», svarte de, «for slik står det skrevet hos profeten: Du Betlehem i Juda land er slett ikke den ringeste av fyrstene i Juda. For fra deg skal det komme en fyrste som skal være hyrde for mitt folk Israel.⁶⁶

Både Jesu fødsel og Harrys fødsel ble forutsagt i en profeti. Voldemort prøvde å ta livet av Harry da han var et lite barn. Herodes ønsket også å ta livet av Jesus da han var et barn, men Josef ble varslet i en drøm, tok med seg sin familie og flyktet til Egypt, hvor de ble til Herodes var død.

Etter de grusomme kampene i magidepartementet, hvor Sirius døde, kunne ikke departementet lenger lukke øynene for at Voldemort virkelig *var* tilbake. Nå tror alle på Harry og Humlesnurr igjen.

8 Harry Potter og Halvblodsprinsen

I bok nummer seks, *Harry Potter og Halvblodsprinsen*, er Voldemort på frammarsj, hans motstandere må gjøre det de kan for å bekjempe ham. Nå som Harry kjenner profetien, så vet han at det er han som skal ta Voldemort når den tid kommer.

I skolens sommerferie kommer Humlesnurr hjem til Hekkveien og henter med seg til Hiet, hvor familien Wiltsen bor, men først skal de gjøre et stopp på veien. De besøker Horatsion Snilehorn i et forsøk på å få ham til å legge pensjonisttilværelsen på hylla, og komme tilbake til sin gamle stilling som professor på Galtvort. Selv om Snilehorn først nekter plent, lar han seg lokke tilbake, fordi han ikke kan motstå muligheten til å bli kjent med selveste Harry

⁶⁶ Matt 2, 1-6

Potter. Snilehorn har alltid vært god på å plukke ut hvem som kommer til å lykkes i verden, og har nytt godt av sine mange bekjentskaper med de riktige folkene.

8.1 Et barn fra to verdener

Harry har sitt hjem i to verdener, både den magiske og den umagiske, vanlige verden. De to eksisterer side om side, og påvirker hverandre. Dette kan minne om tonaturlæren vi kjenner fra Kalkedon. At Jesus er både sann Gud og sant menneske. «Tonaturlæren har siden Kalkedon vært uttrykk for offisiell kristologi både i de ortodokse kirker, Den katolske kirke og i protestantiske kirkesamfunn.»⁶⁷ Jesu virker på jorden og i himmelen. I tillegg peker også bibelen direkte på to verdener, en naturlig hvor vi mennesker lever og virker, og en overnaturlig hvor engler og det overnaturlige finnes. Jesus stiger opp til den overnaturlige verden etter sin død, og alle de som tror på ham skal, etter sin død, få evig liv i den nye verden.⁶⁸ I og med at både Jesus og Harry har tilganger til begge verdener, som er av ulike kvaliteter, så er det nærliggende å foreslå at Rowling har latt seg inspirere av bibelens ord.

Søstrene Narsissa Malfang (Dracos mor) og Bellatrix De Mons oppsøker Severus Slur. Bellatrix, som er Voldemorts ivrigste støttespiller er meget skeptisk til Slur, siden han også har Humlesnurrs tillit. Narsissa er bekymret fordi Voldemort har gitt Draco en oppgave hun er redd skal bli for stor for ham. Slur avlegger et ubrytelig løfte, om at han skal hjelpe Draco med å fullføre oppdraget dersom han skulle mislykkes. Før skolestart blir Draco observert inne på en luguber butikk, kjent for å drive med svartekunster, og Harry er overbevist om at Draco selv er blitt dødseter.

8.2 Boken som gir fordeler

Under festen som markerer et nytt skoleår blir Snilehorn introdusert som den nye læreren i «Eliksirer», hvilket betyr at professor Slur endelig får oppfylt sitt ønske om å undervise i «Forsvar mot svartekunster». Før første time i «Eliksirer» hadde enda ikke Harry og Ronny kjøpt skolebøker, men Snilehorn hadde noen gamle lærebøker i skapet, så det ordnet seg. Harry fikk en lærebok som skulle vise seg å være meget spesiell. Den forrige eieren, som kalte seg Halvblodsprinsen, hadde skrevet i margen flere steder, gjerne små opplysninger som avvek fra oppskriftene i boka. Dette gjorde at Harry fikk til de utroligste eliksirer, og snart ble

⁶⁷ Hegstad 2015:140

⁶⁸ Neal 2008:175

stemplet som en stjerneelev av Snilehorn. Hermine derimot var meget skeptisk til denne boka, og mente at det nærmest var juks. I første time arrangerer Snilehorn en konkurranse; den som brygger den beste eliksiren vinner en liten flaske med «Feliksir», også kjent som *flytende lykketreff*. Ved hjelp av sin nye bok går Harry seirende ut av konkurransen, til Hermines store skuffelse.

8.3 Kunnskap er makt

Humlesnurr forteller også at han ønsker å involvere seg mer i Harrys utdanning fra nå av, og det blir bestemt at Harry skal begynne å ta privattimer hos Humlesnurr. Disse privattimene handler i stor grad om å få mest mulig kunnskap om Voldemort, eller Tom Venster som han het, den gangen han var elev ved Galtvort. Ved hjelp av tanketanken får Harry innsyn i alle minnene som Humlesnurr iherdig har samlet inn for å bedre forstå ondskapen – forstå Voldemorts natur. Dette kan vi kalle seriens teodicé, som går ut på å forklare hvordan det kan finnes ondskap, når Gud er allmektig, allvitende og grunnleggende god.

Et av minnene som Harry får se i tanketanken er Professor Snilehorn, men det er vagt og uforståelig. Humlesnurr sier det er fordi Snilehorn skammer seg over dette minnet, og gir Harry i oppgave å få tak i det ekte minnet. Han gjør flere små forsøk, men Snilehorn er lite behjelpelig.

8.4 Redningsmannen

Gjentatte ganger er det nå fortalt om Harrys rolle som frelser og redningsmann. Selv om han er omgitt andre som bruker kreftene i det godes tjeneste, er det Harry som utkrystalliserer seg som den fremste av dem. Slik vi vet Jesus er for kristne; «For Menneskesønnen er kommet for å lete etter de bortkomne og berge dem.»⁶⁹

I trollmannsverden er Harry *den utvalgte*, den som skal redde dem fra Voldemort.

Magiministeren forsøker å rekruttere ham til å arbeide for departementet i bytte mot beskyttelse;

«Folk *tror* du er Den utvalgte, forstår du,» sa Grimst. «De tror du er litt av en helt – og visst er du det, Harry, utvalgt eller ei! Hvor mange ganger er det nå du har møtt Han-hvis-navn-må-være-unevnt? Nå, men i hvert fall,» fortsatte han uten å vente på svar, «poenget

⁶⁹ Luk 19, 10

er at for mange er du et symbol på håp, Harry. Den tanken at det fins noen som kan være i stand til, ja, som kan være *skjebnebestemt* til, å knuse Han-hvis-navn-må-være-unevnt – det er klart dette gir folk et løft. Og jeg kan ikke la være å føle at du, når dette går opp for deg, vil se det som din – ja nær sagt din plikt. Å stille deg solidarisk med departementet og gi alle dem der ute det løftet.»⁷⁰

Harry sier nei, for han er uenig i hvordan departementet har håndtert kampen mot Voldemort. Blant annet har de fengslet uskyldige, for at det skal se ut som om de arresterer dødsetere. Men ministeren har rett i at Harry blir et symbol på håp. Vi møter uttrykket om å være utvalgt også i bibelen, hvor det jødiske folket er det utvalgte folk og Jesus utpekes som den utvalgte både i forbindelse med sin egen dåp og senere i Apostlenes gjerninger.

8.5 Flytende lykke

Etter mange mislykkede forsøk på å få tak i Snilehornes minne, tar Harry til slutt noen dråper av Felixiren som han vant, og da lykkes han med alt. Det viser seg at det riktige minnet bringer dårlig nytt. Voldemort har spurt Snilehorn, og Snilehorn, som likte Tom Venster godt, svarte ham som best han kunne, selv om spørsmålene handlet om malacruxer, den svarteste av svart magi.

«Vel,» sa Snilehorn uten å se på Venster, mens han fingret med båndet på esken med ananaskandis. «Vel, å gi deg et lite overblikk kan vel ikke skade. Bare så du forstår begrepet. Med ordet *malacrux* betegner vi en gjenstand hvori en person har skjult en del av sin sjel.»

«Jeg skjønner ikke helt hvordan det skal fungere, professor,» sa Venster.

Stemmen hans var helt behersket, men Harry kunne merke spenningen i ham.

«Jo, man splitter altså opp sjelen,» sa Snilehorn, «og skjuler en del av den i en gjenstand utenfor sin egen kropp. Dermed kan man ikke helt dø, selv om kroppen skulle bli angrepet eller ødelagt, for en del av sjelen forblir jo uskadd på jorda. Men selvsagt, en slik form for eksistens ...»

⁷⁰ Rowling HP 2005:316

Ansiktet hans fortrakk seg, og Harry ble minnet om noen ord han hadde hørt nesten to år før: «Jeg ble revet løs av min egen kropp, jeg var mindre enn en ånd, mindre enn det usleste spøkelse ... men jeg levde.»

«... få ville ønske seg det, Tom, ytterst få. Døden ville være å foretrekke.»

Men nå lyste hungeren tydelig i Venster; uttrykket var grådig, han kunne ikke lenger skjule sin lengsel.

«Hvordan splitter man sjelen?»

«Vel,» sa Snilehorn motvillig, «du forstår vel at det er i sjelens vesen å være hel og udelelig. Å splitte den er et overgrep, det strider mot naturen.»

«Men hvordan gjør man det?»

«Ved en ond handling – den ondeste av alle. Ved mord. Å drepe river sjelen i stykker. En trollmann som virkelig vil skape en malacrux, må da vende den skaden til sin fordel; han må innkapsle den løsrevne delen.»⁷¹

Sjelen vår er dyrebar, det er den som gjør oss til hele mennesker. Et liv uten sjel er verre enn døden. I Matteusevangeliet taler Jesus om dette; «Vær ikke redde for dem som dreper kroppen, men ikke kan drepe sjelen. Frykt heller ham som kan ødelegge både sjel og kropp i helvete.»⁷² Sjelens opphøyde status vektlegges også av Rowling, slik vi så i sitatet over.

Minnet fra Snilehorn forteller videre at Voldemort spør om det er mulig å splitte sjelen i sju. Så langt har de funnet, og ødelagt to. Harry som ødela dagboken, og Humlesnurr har tatt en ring med en sort sten. Dette har ødelagt hånden hans, som er nesten sort.

8.6 Kjærlighetens kraft

Målet er å finne alle malacrukene og ødelegge dem, da vil det også være mulig å drepe Voldemort.

⁷¹ Rowling HP 2005:450-451

⁷² Matt 10, 28

«[...] Det vil kreve uvanlig dyktighet og kraft å drepe en trollmann som Voldemort, selv uten malacruxer.»

«Men jeg har vel ikke uvanlig dyktighet og kraft!» brast det ut av Harry før han rakk å bite det i seg.

«Jo, det har du,» sa Humlesnurr bestemt. «Du har en kraft som Voldemort aldri har hatt. Du har - »

«Jeg vet det,» sa Harry utålmodig. «Kjærlighet!» Det var så vidt han ikke fortsatte med: «Og så, da?»

«Ja, Harry, kjærlighet,» sa Humlesnurr og så ut som han utmerket godt visste hva Harry nesten hadde sagt. «Og det er noe meget stort og bemerkelsesverdig, når man tenker på alt som har skjedd med deg. Du er fremdeles for ung til å vite hvor uvanlig du er, Harry.»

«Så når spådommen sier at jeg skal 'skal eie krefter som er Mørkets herre ukjente', så betyr det bare – kjærlighet?» spurte Harry med en antydning til skuffelse.

«Ja – bare kjærlighet,» sa Humlesnurr.⁷³

Voldemort hadde aldri forstått kraften som ligger i kjærlighet, for han har aldri opplevd kjærlighet selv. Han vokste opp uten foreldre, og uten å være omsluttet av kjærlighet, derfor undervurderte han den også. Den kraften var det Harry hadde, som var ukjent for Voldemort. Kjærligheten overgår alt, og er en kraft langt større enn de Mørkets herre kjenner til. Slik vi kjenner fra Korinterbrevet;

Om jeg taler med menneskers og englers tunger, men ikke har kjærlighet, da er jeg bare drønnende malm eller en klingende bjelle. Om jeg har profetisk gave, kjenner alle hemmeligheter og eier all kunnskap, om jeg har all tro så jeg kan flytte fjell, men ikke har kjærlighet, da er jeg intet. Om jeg gir alt jeg eier til brød for de fattige, ja, om jeg gir meg selv til å brennes, men ikke har kjærlighet, da har jeg ingen ting vunnet.⁷⁴

⁷³ Rowling HP 2005:461

⁷⁴ 1. Kor 13, 1-3

«Så blir de stående, disse tre: tro, håp og kjærlighet. Men størst blant dem er kjærligheten.»⁷⁵

Kjærligheten overvinner ondskaper. Kjærlighetens kraft kan fylle oss, og ruste oss til de vanskeligste kamper. Voldemort skjønner ikke hvilken kraft som ligger i en uplettet og hel sjel.⁷⁶ Han har splittet sin sjel opp i flere deler, kanskje så mange som sju. Når Voldemort splitter opp sin sjel går det ut over hele ham. Hans samvittighet, evne til relasjoner og normal livsførsel. Igjen kan vi trekke veksler på bibelen; «Alt er rent for de rene, men for de urene og vantro er ingen ting rent. Nei, de er urene både i sinn og i samvittighet.»⁷⁷

8.7 Humlesnurrs siste reise

Den neste malacruksen som skal ødelegges drar de for å hente sammen, mot at Harry lover på tro og ære at han alltid skal gjøre akkurat som Humlesnurr sier. Malacruksen er skjult i en gammel medaljong etter Salazar Smygard. Den er beskyttet av flere kraftige heksinger, som de må komme seg gjennom. Til slutt gjenstår bare et kar med væske, som Humlesnurr skal drikke (Harry tilbyr seg, men Humlesnurr hevder at Harry er mer verdifull enn ham). Harry må love at han ikke på noe tidspunkt må gi etter, og hvis Humlesnurr ikke selv klarer å drikke av øsekaret, må Harry tømme væsken i ham. Harry utfører ordre, og de får tak i medaljongen, selv om Humlesnurr gråter og ber om å få slippe.

Han gikk fram et lite stykke, kastet seg ned med ansiktet mot jorden og ba: «Min Far! Er det mulig, så la dette begeret gå meg forbi. Men ikke som jeg vil, bare som du vil.» Da han kom tilbake til disiplene og fant dem sovende, sa han til Peter: «Så klarte dere ikke å våke med meg en eneste time? Våk og be om at dere ikke må komme i fristelse! Ånden er villig, men kroppen er svak.» Igjen, for andre gang, gikk han bort og ba: «Min Far! Om ikke dette begeret kan gå forbi meg, og jeg må drikke det, så la viljen din skje.»⁷⁸

Både Humlesnurr og Jesus måtte tømme sitt beger, og utholde lidelse. Forut for dette ba begge innstendig om å få slippe.

⁷⁵ 1. Kor 13, 13

⁷⁶ Rowlings HP 2005:463

⁷⁷ Tit 1, 15

⁷⁸ Matt 26, 39-42

Humlesnurr er meget svak etter denne bragden, men klarer etter mye motstand å få seg selv og Harry trygt tilbake. På himmelen over borgen henger Mørkets merke, et tegn på at noen på Galtvort er drept. Når de lander i astronomitårnet på Galtvort, gir Humlesnurr beskjed om at Harry skal hente professor Slur, og at han skal holde seg under usynlighetskappen hele tiden. Nesten med det samme kommer Draco. Harry stivner, og Draco avværper Humlesnurr. Humlesnurr hadde sørget for å sende en frysformel på Harry istedenfor å forsvare seg mot Draco Malfang.

Draco er i astronomitårnet for å drepe Humlesnurr, men det er tydelig at han har kvaler. Han har fått en oppgave av Voldemort, men han klarer ikke å gjennomføre. Han sier til Humlesnurr at han *må* drepe ham, hvis ikke så blir hele familien hans drept. Humlesnurr tilbyr Draco en vei ut av knipa, men det kommer flere dødsetere til. Til slutt kommer endelig Slur, som umiddelbart avslutter det Draco ikke klarte, og sender en mordforbannelse rett på Humlesnurr som faller over kanten og ned på bakken. Harry er fra seg av raseri. Han hadde hatt rett om Slur hele tiden, den mannen var ikke til å stole på (enn så lenge får denne stå, for det er slik vi kjenner historien så langt). Humlesnurr er død – alt håp er ute. Slik føler Harry det, ikke ulikt det disiplene trodde ved Jesu død.

8.8 Kjemp for alt hva du har kjært

Slur og dødseterne forsvinner i natten, Harry tenker tilbake til sitt første år på Galtvort og en samtale han hadde ført med Humlesnurr om å kjempe en håpløs kamp. «Det var viktig å kjempe, hadde Humlesnurr sagt, og kjempe igjen, og fortsette å kjempe, for bare da var det mulig å holde ondskapen stangen, selv om det aldri var mulig å utslette den helt ...»⁷⁹

Tilsvarende ønsker Paulus å oppmuntre Timoteus; «Timoteus, mitt barn, slik er oppdraget jeg nå overgir til deg, i samsvar med de profetiene som før er talt til deg. Ved dem skal du stride den gode strid i tro og med god samvittighet. Noen har feid samvittigheten til side, og troen deres har forlist.»⁸⁰

Kampen behøver ikke å ende fordi om det kommer et tilbakeslag av og til. Jesu død viste oss, at selv ikke døden betyr at alt håp er ute. Man må reise seg igjen, og fronte det som kommer. Den store kraftprøven av en ekspedisjon som Humlesnurr og Harry hadde vært ute på, hadde

⁷⁹ Rowling HP 2005:580

⁸⁰ 1. Tim 1, 18-19

dessverre vært til liten nytte. Når Harry skulle undersøke medaljongen fant han en lapp inni den som fortalte at en person med initialene R.A.S. allerede hadde tatt medaljongen i den hensikt å ødelegge den, og lagt igjen en kopi.

9 Harry Potter og dødstalismanene

I den siste boken, *Harry Potter og dødstalismanene*, skal alle løse tråder nøstes opp og den ultimate kampen mot ondskaper finner sted. Boken er, slik vi nå skal se, spekket med kristen symbolikk; kjærlighet, nestekjærlighet, å elske sine fiender osv. Voldemorts makt har vokst dramatisk nå som han har ryddet Humlesnurr av veien, den eneste trollmannen Voldemort noensinne har fryktet. Alle som tidligere har jobbet *mot* Voldemort er nå i fare for å bli drept, torturert, fengslet eller forfulgt.

9.1 Harrys oppdrag

Harry har fått en vanskelig oppgave. Humlesnurr har gitt ham i oppdrag å finne og tilintetgjøre malacruxer.

«Nei, for en malacrux er det totalt motsatte av et menneske.» Hun så at Harry og Ronny så temmelig forvirrede ut og skyndte seg å fortsette. «Hør her, hvis jeg tok et sverd her og nå og stakk det tvers gjennom deg, Ronny, så ville ikke sjelen din tatt det minste skade.»

«Jeg tenker det ville vært en trøst, ja,» sa Ronny

Harry lo.

«Det burde det være! Men poenget er at samme hva som skjer med kroppen, så overlever sjelen uansett,» sa Hermine. «Men med malacruxer er det motsatt. Den fliken av en sjel som bor i den, er avhengig av beholderen den bor i, sin magiske kropp, for å overleve. Den kan ikke eksistere uten den.»⁸¹

⁸¹ Rowling DT 2007:103-104

«Hva vil det gagne et menneske om det vinner hele verden, men taper sin sjel? Eller hva skal et menneske gi som vederlag for sin sjel?»⁸² Som nevnt tidligere, et menneske består av både kropp og sjel. Sjelen er det som gir oss personlighet. Vi kan ikke leve uten sjel.

Denne sommerferien er annerledes enn de tidligere. Siden Voldemort er tilbake, har Dumlingene bestemt seg for å ta imot beskyttelse og reise til et sted hvor de er trygge. Hermine har brukt en forglemmingsformel på foreldrene, slik at de nå har flyttet til Australia, og husker ikke at de har hatt noe barn noen gang. Harry må flyttes fra Hekkveien før han blir 17, for da oppløses de heksingene som har gjort Hekkveien til et trygt sted. Forflyttingen skjer ved at seks andre trollmenn og hekser drikker polyksir, som gjør at de alle ser ut som Harry. Alle Harryene er i følge med en erfaren voksen. Det er Harryer på sopelime, på dystral og på motorsykkel. Alle drar ut i hver sin retning for å forvirre dødseterne.

Dødseterne er der med en gang, men de aner ikke hvilken som er den riktige Harry, og de har ordre om ikke å drepe ham. Det skal Voldemort gjøre selv. Galøye Bister dør i flukten, og Frank mister et øre. Resten kommer etter hvert velberget til Hiet.

At det er sju Harry-kopier som legger ut i natten, korresponderer med bibelens bruk av tallet sju.⁸³

9.2 Humlesnurrs siste vilje og reisen tilbake.

I Hiet går tiden med til å gjøre huset og uteområdet klart til bryllupet mellom Fleur og Rulle Wiltersen. På Harrys fødselsdag kommer magiministeren og proklamerer Humlesnurrs testamente som sier Ronny skal arve Avlyseren⁸⁴, Hermine en barnebok mens Harry arver gullsnoppen⁸⁵ han fanget i sin første rumpeldunkkamp. Magiministeren vil vite hvorfor Humlesnurr har etterlatt disse tingene til dem, men de vet ikke. I tillegg arvet Harry Griffingsverdet, men det var ikke Humlesnurrs til å gi bort, så det får han ikke.

⁸² Matt 16, 26

⁸³ Verden ble skapt på sju dager. I tillegg har vi de sju segl, de sju basuner, de sju skåler osv. i Åpenbaringen.

⁸⁴ Avlyseren, også kjent som slukkeren, er en lighter lignende ting, men fungerer på en annen måte. Når noen klikker på den så suger den inn det nærmeste lyset. Klikkes det igjen drar lyset tilbake til der den var igjen. Hentet fra <https://harrypotter.fandom.com/no/wiki/Avlyser?so=search> den 9. mai 2022

⁸⁵ Gullsnoppen er en ball som brukes i lagsporten Rumpeldunk

Bryllupsdagen kommer, og det er stor fest med mange gjester. Midt under bryllupsfesten kommer en skytsverge til syne og forteller at magiministeren har falt, og at departementet nå er i Voldemorts hender. Harry, Ronny og Hermine flykter, og legger ut på en lang og vanskelig jakt etter malacruxer. Til å begynne med skjuler de seg i huset som Harry arvet etter Sirius. Her finner de ut at R.A.S. var Sirius bror, men den riktige medaljongen er borte, stjålet. Heldigvis er tyven kjent, og husnissen Krynkel får i oppdrag å finne ham. Når han kommer tilbake med tyven er medaljongen gitt bort til Dolorosa Uffert. Dermed må Harry, Ronny og Hermine drikke polyksir for å komme seg inn i departementet og stjele medaljongen tilbake. På vei tilbake blir skjulestedet avslørt, og de sendes ut på en lang og meningsløs flakking fra sted til sted. De har lite mat og blir irritable og motløse. De har funnet én malacrux, men skjønner ikke hvordan de skal ødelegge den. Etter en unødvendig krangel stikker Ronny.

Harry kjenner at han må til Gudriksdal, selv om han skjønner at det kan være farlig. Det var i Gudriksdal han bodde med sine foreldre da de ble drept. Humlesnurr og hans familie bodde også i Gudriksdal. De ankommer på julaften og går inn på kirkegården hvor de finner gravstedene til flere kjente. På gravminnet til Humlesnurrs mor og søster er det inngravert et bibelvers: «Hvor din skatt er, der vil også ditt hjerte være.»⁸⁶

Vi får et innblikk i Humlesnurrs liv. I ungdommen ble han fristet til å samle skatter på jorden. Spesielt fasinert var han av jakten på dødstalismanene. Dette står i kontrast til bibelen.

Dere skal ikke samle skatter på jorden, hvor møll og mark ødelegger, og hvor tyver bryter inn og stjeler. Men dere skal samle skatter i himmelen, der verken møll eller mark ødelegger og tyver ikke bryter inn og stjeler. For der skatten din er, vil også hjertet ditt være.⁸⁷

Humlesnurr viet resten av sitt liv til å gjøre opp for det. På gravminnet etter Harrys foreldre er det også inngravert et bibelvers: «Den siste fiende som tilintetgjøres er døden.»⁸⁸

Harry leste ordene langsomt, som om han bare fikk denne ene sjansen til å fatte meningen i dem, og de siste ordene leste han høyt.

⁸⁶ Matt 6, 21 2011 utgaven sier: *For der skatten din er, vil også hjertet ditt være.*

⁸⁷ Matt 6, 19-21

⁸⁸ 1. Kor 15, 26 2011 utgaven sier: *Den siste fienden som blir tilintetgjort, er døden.*

«'Den siste fiende som tilintetgjøres er døden'.» ... Plutselig slo en avskyelig tanke ned i ham, og med den en slags panikk. «Men er ikke det en dødseter-idé? Hvorfor står det her?»

«Det betyr ikke å vinne over døden på den måten dødseterne mener det, Harry,» sa Hermine stillferdig. Det betyr ... vel ... å leve videre etter sin død. Et liv etter døden.»⁸⁹

Dette viser at det også i magiverdenen finnes noe etter døden, noe som også antydes i seriens første bok; «For et velordnet sinn er jo døden bare ens neste store opplevelse.»⁹⁰

9.3 Å se lyset

Hele tiden mens de er på flukt bytter de på å holde vakt ved leirplassen. Harry har vakt når det dukker opp et sølvblankt lys i det fjerne, en skytsverge med form som en rådyrhind. Harry følger lyset ned til en islagt innsjø.

Han gikk forsiktig fremover og så ned. Isen speilte den fordreide skyggen hans og stavlyset, men dypt under det tykke, tåkete, grå skjoldet så han det glimte i noe annet. Et stort sølvblankt kors ...

Hjertet hoppet helt opp i munnen. Han falt på kne på bredden og holdt staven på skrå for å sende så mye lys som mulig ned på bunnen. Et blink av mørkerødt ... Griffings sverd lå på bunnen av skogstjernet.⁹¹

Er det mulig å finne samsvar med bibeltekstene? Ja, «For vi vandrer i tro, uten å se.»⁹² Tro handler om å følge lyset. «Igjen talte Jesus til folket og sa: «Jeg er verdens lys. Den som følger meg, skal ikke vandre i mørket, men ha livets lys.»⁹³ Harry handler instinktivt, og følger lyset, som fører ham til «korset» som de har lett etter så lenge. Harry må hoppe i vannet for å få tak i sverdet, men han har medaljongen som er fylt med svart magi rundt halsen. Den kjemper imot. Plutselig får Harry uventet hjelp, og etter hvert står både Harry og Ronny på

⁸⁹ Rowling DT 2007:303

⁹⁰ Rowling DVS 2000:271 (Humlesnurr til Harry)

⁹¹ Rowling DT 2007:339

⁹² 2. Kor 5, 7

⁹³ Joh. 8, 12

bredden, med sverdet. Harry åpner medaljongen, og Ronny får, ved hjelp av sverdet ødelagt malacruxen. Sverdet, som Harry først tror er et sølvblankt kors, bekjemper djevleskapen som bor i medaljongen. Lyser vinner over mørket, slik det også gjør i evangeliet, «Lyset skinner i mørket, og mørket har ikke overvunnet det.»⁹⁴

Ronny er tilbake, etter å ha vært borte i ukevis. Hermine er rasende fordi han forlot dem. Han prøver å forklare at han angret i det sekundet han forlot dem, men det var ikke mulig for ham å finne tilbake til dem igjen. Først flere uker senere hørte han plutselig Hermines stemme fra lomma, stemmen kom fra Avlyseren.

«... Så jeg klikka på'n. Og lyset gikk på rommet der jeg var, men det kom på et annet lys rett utafor vinduet,» Ronny løftet den tomme hånden og pekte forover; blikket var festet på noe hverken Harry eller Hermine kunne se.

«Det var ei kule av lys, pulserende, liksom, og blåaktig, litt som lyset rundt en flyttnøkkel, skjønner?

«Ja,» sa Harry og Hermine i kor, helt automatisk.

«Jeg skjønnte at her hadde jeg sjangsen,» sa Ronny. «Så jeg reiv med meg noen saker og pakka og tok på meg ryggsekken og gikk ut i hagen.

Den lille lyskula bare svevde der og venta, og da jeg kom ut, duva'n bortover et stykke, og jeg etter, og vi kom bakom uthuset, og så ... ja, så forsvant'n inni meg.»

«Hva?» sa Harry, han trodde han hadde hørt feil.

«Den svevde liksom mot meg,» sa Ronny og illustrerte med den frie pekefingeren, «helt inntil brystet mitt, og så – så fortsatte'n bare rett inn. Den var her,» han pekte på et punkt like ved hjertet, «jeg kunne kjenne'n, den var varm. Og med det samme den var inni meg, visste jeg hva jeg skulle gjøre, jeg visste at den kunne ta meg med dit jeg skulle.»⁹⁵

⁹⁴ Joh. 1, 5

⁹⁵ Rowling DT 2007:354

«Igjen talte Jesus til folket og sa: «Jeg er verdens lys. Den som følger meg, skal ikke vandre i mørket, men ha livets lys.»⁹⁶ Metaforen om å følge lyset, leve i lyset og gå i lyset er brukt ved flere anledninger gjennom serien. For en kristen betyr det å følge lyset, å følge Jesus, å bekjenne seg til ham, og å leve et liv i troen på ham. Ronny skjønnte at dette lyset var det eneste som kunne lede ham tilbake.

9.4 Symbolet for dødstalismanene

Inne i Skalden Skurres historier er det en tegning, et trekantet symbol, omtrent som et trekantet øye. Dette symbolet har de sett flere ganger, først i et gullkjede rundt halsen på Xenofilus Lunekjær, deretter på et gravminne etter en Dunkert Peffermell, oppe i Gudriksdal. Ut fra beskrivelsen minner dette symbolet veldig om det symbolet som ofte brukes for treenigheten. De bestemmer seg for å oppsøke Lunekjær, i håp om å få vite mer om dette symbolet.

Lunekjær forteller at det er symbolet for dødstalismanene, og leser dernest høyt fra sagnet om tre brødre som lurte døden. De ble alle belønnet med hver sin gave. Den ene fikk en usynlighetskappe, med den kunne han gjemme seg for alt og alle, inkludert døden selv. Den andre fikk en oppstandelsesstein. Når han snudde steinen rundt ville han kunne se og samtale med de av hans kjære som var gått bort. Den tredje fikk en tryllestav som var sterkere enn noen annen stav, selve Oldstaven⁹⁷. Sagnet berettet om at den som hadde alle tre eiendelene i sitt eie ville være uovervinnelig.⁹⁸ Lunekjær bekrefter også at de tre brødrene het Peffermel.

Neal trekker paralleller til bibelen;

The ideas of the Deathly Hallows and of one who could be the master of Death are thoroughly biblical ideas that were fulfilled in the life, death, and resurrection of Jesus Christ and will be carried out fully in the prophecies and promises that remain to be fulfilled. As we hoped for Harry – or someone on the good side – to become the

⁹⁶ Joh. 8, 12

⁹⁷ Oldstaven går også under navnene Dødsstokken og Skjebnestaven og er en av de sagnomsuste dødstalismanene. Oldstaven betyr gamlestaven da old er et annet ord for gammel. På engelsk heter staven the Elder Wand; elder er både ordet for gammel og svarthyll (tresorten som er brukt til staven) og har derfor en dobbel betydning. Staven blir omtalt som den mektigste staven som har eksistert og ble opprinnelig gitt til den eldste broren i Historien om de tre brødrene. Hentet fra: <https://harrypotter.fandom.com/no/wiki/Oldstaven?so=search> den 13. mai 2022

⁹⁸ Rowling DT 2007: 373-375

master, conqueror, vanquisher of death at the end of his story; now we can confidently hope and trust that Jesus Christ will do the same in our world and the one to come.⁹⁹

9.5 Hermine - tvileren

I samtalen som oppstår i forbindelse med oppstandelsessteinen, kommer det fram at Hermine slett ikke tror at det kan være noen sannhet i dette sagnet.

«Ok, du kan jo fortsette å innbille deg at Oldstaven virkelig fins, du, men hva med Oppstandelsessteinen?» Fingrene hennes tegnet anførselstegn rundt navnet, og stemmen dryppet av sarkasme. «Ingen magi kan gjenoppvekke døde, og mer er det ikke å si om det!»¹⁰⁰

Neal sammenligner Hermine med disippelen Tomas¹⁰¹, som også har vanskelig for å tro på det han selv ikke har sett med sine egne øyne, eller tatt på med egne hender. Som disippelen Tomas tvinges også Hermine til å tro først når hun selv har sett.

9.6 Noldus en fri nisse

Etter å ha klart seg lenge på flukt, blir de overrasket av hukere.¹⁰² Hermine rekker å sende av gårde en våde med tryllestaven sin, som gjør at Harrys ansikt hovner opp til det ugjenkjennelige. Harry og Ronny blir tatt til fange og plasseres i fangekjelleren i Manlfanghuset mens de venter på at våden skal miste sin virkning. I fangekjelleren er også Lulla, stavmakeren Olivander og gnomen Klotak. Etter en tid kommer Noldus sin selvvalgte herre, Harry, til unnsetning. Harry ber ham om å redde ut Lulla og Olivander først. Når Ormsvans så blir sendt ned for å sjekke fangekjelleren, klarer Harry og Ronny å overmanne ham. Oppe i stua er Belletrix og Draco, men Ronny klarer først å avvæpne Belletrix, før Harry, med Belletrix tryllestav, lamslår Draco. Belletrix tar tak i Hermine, og truer med å

⁹⁹ Neal 2008:243

¹⁰⁰ Rowling DT 2007:390

¹⁰¹ Neal 2008:244

¹⁰² En Huker vil si et medlem av et slags jaktlag som ble grunnlagt av Voldemort. Gruppen med hukere utførte diverse formelle oppdrag som å lete opp gompefødte og blodsvikere. Imidlertid var det også hukerne som var i aksjon dersom noen brukte navnet til Mørkets herre, et navn som var tabu.

Hentet fra: <https://harrypotter.fandom.com/no/wiki/> den 8. mai 2022

drepe henne, men Noldus klarer å få den digre lysekrona til å falle ned, og Bellatrix måtte kaste seg unna for ikke å bli skadet. Harry dro Klotak fram fra lysekrona, kastet ham over skulderen, før Noldus immiverte¹⁰³ dem alle trygt ut derfra.

«Ikke visste han, og ikke brydde han seg, om de var trollmenn eller gomper, venner eller fiender. Alt han hadde tanke for, var den mørke flekken som spredte seg utover brystet til Noldus, og at han hadde rakt armene ut mot ham med et bønnfallende blikk» Harry tok imot ham og fikk lagt ham forsiktig overende på det kjølige gresset.»¹⁰⁴

Noldus hadde ofret seg for sine venner, og ånder ut i Harrys armer. Noldus var en husnisse, som hadde tjent under en streng herre i årevis før han ble satt fri. Hans rettferdighetssans og godhet var velutviklet, og hans samvittighet krevde at han handlet mot sin herres vilje. Neal sammenligner Noldus offer med Jesus, fordi hans offer var uselvisk. Selv om Noldus var en fri nisse, valgte han selv å tjene det gode.¹⁰⁵

Paulus oppmuntrer også mennesker til å uselviske handlinger; «så gjør nå min glede fullkommen: Ha samme sinnelag og samme kjærlighet, vær ett i sjel og sinn. Gjør ikke noe av selvheldelse og tom ærgjerrighet, men vær ydmyke og sett de andre høyere enn dere selv. Tenk ikke bare på deres eget beste, men også på de andres.»¹⁰⁶, samtidig som han fremhever likeverdet hos mennesker; «Her er ikke jøde eller greker, her er ikke slave eller fri, her er ikke mann og kvinne. Dere er alle én i Kristus Jesus»¹⁰⁷ Etter at Noldus ble kjent med Harry Potter, tjente han med glede, og helt frivillig.

9.7 Elsk dine fiender

Med en god porsjon flaks, god hjelp og dyktighet klarer de å få tak i enda en malacrux, Helga Håsblys beger, før de setter kursen mot Galtvort, siden de skjønner at det må befinne seg minst én malacrux inne på skolen. Dødseternes alarm går umiddelbart når Harry ankommer, men hjelpere kommer fra fjern og nær for å beskytte ham og hjelpe ham med sitt viktige oppdrag. I Nødvendighetsrommet lokaliserer de Rasla Ravnkroks diadem, som viser deg å

¹⁰³ Immivering er en transportsform som flere trollmenn/hekser bruker for å komme fra et sted (eksivere) til et annet (immivere). Hentet på samme sted som over.

¹⁰⁴ Rowling DT 2007:434

¹⁰⁵ Neal 2008:248

¹⁰⁶ Fil. 2, 2-4

¹⁰⁷ Gal. 3, 28

være en malacrux. Der blir de overrasket av Draco, med vennene Krabbe og Gurgel på slep. Det blir duellering, hvor Krabbe uheldigvis slipper løs en forbannet flamme, som snart setter hele rommet i fyr. Harry, Ronny og Hermine får tak i malacruksen, og deretter et par sopelimer, slik at de kan komme seg raskt ut fra flammeinfernoet.

«Og så hørte Harry et tynt, ynkelig menneskeskrik inne fra det forferdelige helvetet av tordnende, fortærende flammer.

«Det er – for – farlig! Skrek Ronny, men Harry endevendte i lufta. Brillene ga en antydning av beskyttelse mot røyken mens han speidet ned i ildstormen under seg etter tegn på liv, en hånd, et ansikt som ennå ikke var brent til kull ...

Og så så han dem: Malfang med armene omkring den bevisstløse Gurgel, og begge balanserende øverst på et skrøpelig tårn av brunsvidde pulter. Han dykket; Malfang så ham komme og løftet en arm, men Harry hadde ikke før tatt imot den før han forsto at det var nytteløst; Gurgel var for tung, og Malfangs hånd så svett at den glapp ut av hans med det samme –

«HVIS VI DØR FOR DE DERRE, DREPER JEG DEG, HARRY!» brølte Ronny, og idet en veldig flammende kimære¹⁰⁸ bøyde seg ned mot dem, fikk han og Hermine huket Gurgel opp på limen sin og steg til værs igjen, rullende og rykkende, mens Malfang klatret opp bakom Harry»¹⁰⁹

Ingen hadde syntes det var rart, dersom de hadde etterlatt Draco og Gurgel der inne. Men det strider mot Harrys natur, som i Matteus; «Dere har hørt det er sagt: ‘Du skal elske din neste og hate din fiende.’ Men jeg sier dere: Elsk deres fiender, velsigne dem som forbanner dere, gjør godt mot dem som hater dere, og be for dem som mishandler dere og forfølger dere.»¹¹⁰ Harry gjør nok ikke dette av kjærlighet til Draco, men han velger her å gjøre godt mot en som uttrykt hater ham. Rowling nevner også helvetes flammer, hvilket også sender oss i bibelsk retning.

¹⁰⁸ Kimæren er en sjelden, gresk monstrem med geitekropp, dragehale og løvehode, som er hjemmehørende i Hellas. Den er blodtørstig, ondsinnet og ytterst farlig. Hentet fra: <https://harrypotter.fandom.com/no/wiki/Kim%C3%A6re?so=search> den 8. mai 2022

¹⁰⁹ Rowlings DT 2007:573

¹¹⁰ Matt 5, 43-44

9.8 Voldemort kvitter seg med Slur

Harry, som «ser» og føler Voldemort, gjennom arret i pannen, har sett Voldemorts frustrasjon siden han mislykkes i å drepe Harry på kirkegården den gangen stavene deres møttes. Han trodde det kom av at de var forbundet med samme fønixsfjær, så ved neste korsvei vil han bruke en annen stav. Dette har ført Voldemort ut på jakt etter Oldstaven, som viste seg å være rett fremfor nesa på dem hele tiden, i Humlesnurrs eie. I en grav finner Voldemort staven, men den virker ikke slik som han forventet. Han går derfor ut fra at det handler om måten han har ervervet seg staven. Når en eier av staven blir beseiret i kamp, skifter staven eier, og siden Voldemort ikke var i nærheten da Humlesnurr døde, må noe gjøres. Voldemort dreper Slur, siden det var han som drepte Humlesnurr.

Harry, Ronny og Hermine kommer i det Slurs liv er i ferd med å ebbe ut. Slur bruker sine siste krefter på å presse ut noen tårer som han ber Harry om å samle opp, for deretter å lese de av i Humlesnurrs tanketank. Når Harry tømmer Slurs siste tårer over i tanketanken, får Harry se at Slur slett ikke var Voldemorts løpegutt, men Lillys mest trofaste bestevenn livet igjennom. Hele tiden hadde Slur gjort det han kunne for å beskytte Lilly og hennes familie. I tillegg fikk Harry se hvordan Humlesnurr hadde fått Slur til å love at det var han som skulle sende den endelige forbannelsen som tok livet av ham. Humlesnurr var allerede døende på grunn av den skade han fikk i forbindelse med uskadeliggjørelsen av malacruken i ringen.

Slurs skytsverge var en sølvglinsende rådyrhind, som Harry straks dro kjensel på. Harry fikk også se at Humlesnurr ba Slur om å fortelle Harry om både profetien og grunnen til at Harrys arr hadde den merkelige koblingen til Voldemort. Når Voldemort kastet sin dødsforbannelse på spedbarnet Harry Potter, festet et fragment av Voldemort seg i Harry selv. Dermed ble Harry selv en malacruken, som måtte tilintetgjøres for at Voldemort skulle kunne nedkjempes en gang for alle. Og den malacruken måtte drepes av Voldemort selv. Harry var den malacruken som Voldemort aldri hadde ment å lage. Og Slur hadde vært Humlesnurrs mest trofaste informant.

9.9 Oppstandelsessteinen

Harry tar den nye kunnskapen med fatning, og går sin skjebne i møte. Før han går formidler han videre at slangen Nagini er den aller siste malacruken, som må ødelegges før Voldemort igjen blir en vanlig dødelig. På vei ut i den forbudte skogen kysser han gullsnoppen, som åpner seg og åpenbarer oppstandelsessteinen. Med ett står Harrys foreldre og flere av de andre kjære som hadde mistet livet i kampen mot ondskaper rundt ham og

oppmuntrer ham. «De kom mot ham, mindre håndgripelig enn levende kropper, men langt mer enn spøkelses, og i alle ansiktene så han det samme kjærlige smilet.»¹¹¹ De beroliget ham, og gikk sammen med ham gjennom skogen, til den tyngste oppgaven som ennå gjensto. Harrys skjebne er alvorpreget, men han er ikke alene. «Ja, dette er kjærligheten, ikke at vi har elsket Gud, men at han har elsket oss og sendt sin Sønn til soning for våre synder.»¹¹² Harry ofrer seg for å bekjempe ondskap og fremme kjærligheten, noe som minner om Jesu offer. «Hva kjærlighet er, har vi lært av at Jesus ga sitt liv for oss.»¹¹³ Jesus måtte dø på et kors for å redde hele menneskeheten, Harry måtte dø for å redde trollmannsverden. Tumminio sier det slik:

Harry's sacrifice also facilitates the kind of hope that the Christian story of Jesus depicts: like Jesus' sacrifice, his success ends a reign of evil. This does not imply that evil has completely disappeared, but rather that the grasp evil once had upon the world will not trump the power of good.¹¹⁴

Harry finner styrke i å gå sammen med sine kjære, før han slipper oppstandelsessteinen fra seg på bakken, han tar av seg usynlighetskappen og stapper både den og tryllestaven under kutten – han vil ikke bli fristet til å slåss. Harry så Voldemorts munn bevege seg, det glimtet av grønt lys, før alt ble borte.

9.10 King's Cross Stasjon

Harry gikk villig døden i møte, slik Jesus gikk døden villig i møte. I neste øyeblikk våkner han alene, naken, men siden han var alene plaget det ham ikke. Det minner om når Adam var naken i Eden: «Han svarte: «Jeg hørte lyden av deg i hagen og ble redd fordi jeg er naken, og jeg gjemte meg»¹¹⁵ Harry våknet opp på et ukjent sted, når han ønsket seg klær, dukket en kutte opp. «Merkelig, hvordan den kunne dukke opp sånn, akkurat når han ville ha den ...»¹¹⁶ Harry overraskes av at det han trenger materialiserer seg kun ved å ønske. Guddommelig inngripen frontes også i evangeliet; «Be, så skal dere få. Let, så skal dere finne. Bank på, så

¹¹¹ Rowling DT 2007: 630

¹¹² 1. Joh. 4, 10

¹¹³ 1. Joh. 3, 16a

¹¹⁴ Tumminio 2010:84

¹¹⁵ 1. Mos 3, 10

¹¹⁶ Rowling DT 2007:637

skal det lukkes opp for dere. For den som ber, han får, og den som leter, han finner, og den som banker på, skal det lukkes opp for.»¹¹⁷

Det skapes et bilde av at Harry er på et overjordisk sted når han våkner. Rommet er fylt av tåke og damp, og Humlesnurr dukker opp og tar med seg Harry bort fra noe som ser ut som et flådd, nakent spedbarn, stukket vekk som om det var uønsket. De kan ikke gjøre noe for dette vesenet uansett, og vi lesere forstår at dette er Voldemort, eller i alle fall den delen av Voldemort som var i Harry.

Når Noldus fortalte Harry om Nødvendigrommet, kalte han det for et Mellomrom, og det tenker jeg er et godt begrep også om det rommet Harry befinner seg i akkurat nå. Harry er ikke død, men han er heller ikke i live. Humlesnurr er død, men han kan også møte Harry i dette Mellomrommet. På forespørsel fra Humlesnurr om hvor Harry tror de befinner seg, svarer Harry at han synes det ligner på King's Cross stasjon, bare renere. King's Cross er en virkelig stasjon i London og har hatt en sentral rolle i bøkene. Navnet er nok ikke tilfeldig valgt. Det hadde ikke blitt den samme himmelske assosiasjonen hvis forfatteren hadde valgt Paddington stasjon.

Nok en gang må Harry foreta et valg, snu eller å gå videre. Harry velger å gå tilbake, for å fullføre kampen. Når han har tatt avskjed med Humlesnurr, ligger han plutselig på skogbunnen igjen, mens Voldemort er i ferd med å reise seg. Han ble vel slått ut av at malacruxen i Harry ble tilintetgjort av hans egen forbannelse. Dracos mor, Narsissa, blir sendt bort for å undersøke om han lever. Heldigvis var det henne. En kvinne som var så redd for sitt elskede barn, at det ble viktigere for henne å få nytt om sønnen, enn at Voldemort skulle seire. Når Harry nikker svakt på hennes spørsmål om sønnen er i live, reiser hun seg og forteller at Harry er død. Voldemort bryr seg ikke med å sjekke selv, og befaler Gygrid om å bære Harry tilbake til Galtvort. Harry later fortsatt som om han er død.

9.11 Den aller siste kampen

Voldemort er sikker på seier. Han tilbyr de gjenlevende på Galtvort å komme over på hans side. Nilus trer fram, men Voldemort blir sjokkert over at Nilus trosser ham, og slett ikke har noe ønske om å bli dødseter. Som straff setter han Valghatten på Nilus hode, og setter fyr på den foran øynene på alle de andre. Harry benytter anledningen i virvaret til å nappe til seg og

¹¹⁷ Matt 7, 7-8

gjemme seg bak usynlighetskappen. Tumulter oppstår og resulterer i at Nilus kapper av hodet til slangen Nagini. Harry drar usynlighetskappa av seg og gjenoppstår. «Sjokket, skrikene, begeistringsropene fra alle kanter – «Harry!» - «HAN ER I LIVE!»¹¹⁸

Igjen har vi likhetene med Jesus, selv om han var død noe lengre enn Harry. Når Jesus kom tilbake fra de døde, fikk disiplene nytt mot.

Harry som var klar for å ofre seg, har ved denne gjerningen utstyrt sine venner med den samme beskyttelsen som hans mor ga ham. Han krangler høylytt med Voldemort, som ikke tror på hverken kjærligheten eller Harrys magiske evner. Når Hermine fortalte dem om malacruker, fortalte hun at det fantes en måte å gjenopprette en sjel på, ved å angre. Dypt og inderlig smertefullt. Anger er det samme som å innrømme skyld. «Angre derfor og vend om, så syndene deres blir strøket ut.»¹¹⁹ Apostlene formante folk om å angre, og omvende seg for å arve evig liv. Det handler også om å kapitulere og derfra starte på nytt. «Men før du prøver å drepe meg, vil jeg råde deg til å tenke over hva du har gjort ... tenk, Venster, og prøv med litt anger ...»¹²⁰ Harry gir Voldemort en vei ut, og han gjentar oppfordringen to ganger, men Voldemort blir bare rasende. Så Harry må til slutt forklare ham at han har drept Slur til ingen nytte, siden det var Draco som avvæpnet Humlesnurr i Astronomitårnet, så tilhørte Oldstaven Draco. Eller kanskje visste Oldstaven at Harry hadde avvæpnet Draco for noen uker siden? I så fall lå Oldstavens lojalitet hos Harry?

Så står de endelig ovenfor hverandre, og kampen mellom det gode og det onde skal avgjøres en gang for alle. Harry og Voldemort fyrer av stavene samtidig. Oldstaven flyr ut av hendene på Voldemort, og Harry fanger den. Voldemort ligger død igjen på bakken. Kampen mot ondskaperen er over. Fra nå av er alt bra.

Boken avsluttes med et blikk 19 år fram i tid, hvor de «gamle heltene» fra serien er i samlet på King's Cross stasjon for å sende sine barn til Galtvort.

¹¹⁸ Rowling DT 2007:664

¹¹⁹ Apg. 3, 19

¹²⁰ Rowling DT 2007:668

10 Avsluttende betraktninger og konklusjon

Gjennom intertekstuell lesning har jeg vist at Harry Potter gjennomgående spiller på sentrale bibelske tema, spesielt knyttet til Jesus og Det nye testamentet. Det er mange flere episoder jeg kunne ha tatt med, men jeg valgte å konsentrere meg om de to store temaene til serien, det godes kamp mot ondskapen, og kjærlighetsmotivet. Disse temaene fantes det betydelige spor av i alle sju bøkene.

Hverken Harry Potter eller bibelen gir en teoretisk forklaring på det onde. Det onde kan både forstås som et teoretisk og praktisk problem. «Som teoretisk problem handler det om hvordan vi *forklarer* det onde, ikke minst i forhold til troen på at verden er skapt av en god Gud. Som praktisk problem handler det om hva vi kan *gjøre med* det onde: Hvordan vi kan bekjempe det eller leve med det»¹²¹. I forlengelsen av dette fordrer vår tro Guds inngripen i verden. Vi undrer hva Gud gjør med det onde. «Kristen tro kjennetegnes her av at den ikke gir noe veldig entydig svar på det ondes problem som teoretisk problem, men er mest opptatt av det onde som praktisk problem»¹²². Derfor tror kristne på frelse, slik Jesus formante disiplene; «frels oss fra det onde»¹²³

Det onde er ikke en klart definert størrelse, verken i Bibelen eller i Rowlings bøker. Ondskapen forekommer både eksplisitt uttrykt eller fordekt bak tilsynelatende gode intensjoner. Men den er nærmest allestedsnærværende. Harry og hans venner ønsket i bunn og grunn å bli frelst fra det onde. For å komme i mål med det måtte de selv kjempe og overvinne manifestasjonen av det onde; Fyrst Voldemort. Harry måtte selv spille hovedrollen, og frelste hele trollmannsverden. Selv ble han frelst gjennom kjærligheten.

Nestekjærligheten, det å elske sin neste som seg selv, trer tydelig frem hos karakterene i Harry Potter. Det å være villig til å ofre seg for sine venner, men også sine uvenner. Til det kreves det kjærlighet, som er det største i verden, både for oss mennesker jamfør bibelen, men også i Harry Potter universet. Kjærligheten blir dermed rettesnoren for de gjerninger man gjør.

¹²¹ Hegstad 2015:118

¹²² Hegstad 2015:118

¹²³ Matt 6,13

Det finnes en rekke likhetstrekk mellom Harry Potter og Jesus; de er begge forutsagt av en profeti, de kjemper på det godes side hele tiden, de bryr seg om samfunnets utstøtte, og de er begge villige til å ofre seg selv for saken. Tilsvarende ser vi når Jesus lider korsdøden og Harry Potter tilsynelatende dør. Siste ord er ikke sagt, for de begge kommer tilbake for å fortsette sin gjerning.

Fortellingene om Jesus har hatt stor innvirkning på folks liv i nesten to tusen år, og som person var Jesus ekstraordinær. Da er det ikke så rart at forfattere lar seg inspirere av ham. Slik Rowling så tydelig gjør. Hun trekker veksler på de grunnleggende verdiene i bibelen; kjærlighet og nestekjærlighet, og hun adopterer karaktertrekk fra Jesus og overfører dem til sin helteskikkelse Harry Potter. Bakteppet er det godes kamp mot det onde, mektige krefter som opererer både i det verdslige og det himmelske.

10.1 Konklusjon

Problemstillingen satt for denne oppgaven var som følger;

Er Harry Potter-bøkene preget av kristent tankegods? En intertekstuell analyse av Harry Potters univers i lys av Det nye testamentet og Jesushistorien.

En gjennomgang av sentrale temaer, som ondskap og nestekjærlighet, viser tydelig at Rowling har trukket veksler på kristent tankegods når hun har forfattet bøkene. Både setting, karakterer og tematikk bærer preg av bibelens fortellinger; det opereres med to verdener – en jordisk og en overjordisk, Harry Potter og hans venner minner om Jesus og disiplene, og det overgripende temaet er kampen mellom det gode og det onde. Og det godes rettesnor er kjærligheten. Den er, som vi vet, størst av alt.

11 Litteraturliste

Augustin. *Bekjennelser. Thorleif Dahls kulturbibliotek.* Aschehoug, 1992

Endsjø, Dag Øistein og Lied, Liv Ingeborg, *Det folk vil ha, Religion og populærkultur,* Universitetsforlaget, 2011.

<https://harrypotter.fandom.com/no/wiki/> Til å forklare enkelte spesialord, fenomener ol.

Hegstad, Harald. *Gud, verden og håpet. Innføring i Kristen dogmatikk.* Luther Forlag. 2015

Hygen, Johan B.: *Guds allmakt og det ondes problem.* Universitetsforlaget, 1973

Kraft, Siv Ellen og Natvik, Richard J. (red). *Metode i religionsvitenskap.* Pax Forlag A/S. 2006

Neal, Connie. *The Gospel according to Harry Potter. Revised and expanded edition.* Westminster John Knox Press. 2008

Norsk bibelselskap (2011). *Bibelen: Bibelselskapets oversettelse 2011.* Oslo: Bibelselskapet

Ridderstrøm, Helge. Intertekstualitet. Artikkel hentet fra

<https://www.litteraturogmedieleksikon.no/gallery/intertekstualitet.pdf> 13. mai 2022

Rowling, J.K. *Harry Potter og de vises sten (DVS).* N. W. DAMM & SØN AS. 2000

Rowling, J.K. *Harry Potter og Mysteriekammeret (MK).* N. W. DAMM & SØN AS. 2001

Rowling, J.K. *Harry Potter og fangen fra Azkaban (FFA).* N. W. DAMM & SØN AS. 2000

Rowling, J.K. *Harry Potter og Ildbegeret (IB).* N. W. DAMM & SØN AS. 2001

Rowling, J.K. *Harry Potter og Føniksordenen (FO).* N. W. DAMM & SØN AS. 2003

Rowling, J.K. *Harry Potter og Halvblodsprinsen (HP).* N. W. DAMM & SØN AS. 2005

Rowling, J.K. *Harry Potter og Dødstalismanene (DT).* N. W. DAMM & SØN AS. 2007

Sky, Jeanette. *Religion og fortelling. Fra Ingmar Bergmann til Harry Potter.* Pax forlag. 2015.

<https://www.telegraph.co.uk/culture/books/fictionreviews/3668658/J-K-Rowling-Christianity-inspired-Harry-Potter.html>. Hentet den 3. mars 2022

Tumminio, Danielle Elizabeth. *God and Harry Potter at Yale. Teaching Faith and Fantasy Fiction in an Ivy League Classroom*. Unlocking Press. 2010

Aamotsbakken, Bente og Knudsen, Susanne, *Å tenke teori. Om leseteorier og lesing*. Gyldendal Norsk Forlag. 2011

